

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2059 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENEK

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2999

Odkod takšna odločitev? (Misli o posaarskem plebiscitu)

Z zvonjenjem zvonov so davi ob sedmih oznanili vsej Nemčiji, da se je posaarsko ljudstvo v glasovanju preteklo nedeljo izreklo v ogromni večini za združitev z Nemčijo. Pravico do glasovanja je imelo 539.541 oseb, glasovanja se je udeležilo 525.747. Udeležba torej skoraj polnoštevna. Za samostojnost je bilo oddanih 46.512 glasov ali 8,87%, za združitev k Franciji 2.224 ali 0,4%, za združitev z Nemčijo pa 477.119 glasov ali 90,08%. Zmaga narodne zavednosti, kot jih le malo pomnimo v zgodovini. Enodušnost, ki vzbuja upravičeno občudovanje.

Teden dni pred plebiscitom je bila slika še popolnoma druga. Govorili so o 30 odstotkih, ki so za povratek k Nemčiji, o 30 odstotkih socialistov in komunistov, ki so za samostojnost, in o 40 odstotkih katoliških glasovalcev, o katerih si nikdo ni upal prorokovati, kam se bodo v poslednjem trenutku nagnili in s tem tudi povzročili končno odločitev na eno ali na drugo stran. Kajti na povratek k Franciji v Posaarju ni mislila živa duša. Kakšni so morali biti torej razlogi, ki so stopili socialistično opozicijo na malenkostni količnik 8 odstotkov, in kakšni so morali biti vzroki, ki so potisnili katoliške množice, da so tako enodušno glasovale za priključitev k hitlerjevski Nemčiji.

Tako se povprašuje le, ki ni nikoli domnel globoke duše, ki jo je izoblikovala katoliška vera. Zanj ostanejo dejanja notranje zasidrani in po veri živeti katoličanov s sedmerimi ključni zaklenjeni misteriji. Posaarčani bi bili lahko ostali Nemci, nikdo bi jim ne bil jemal njihove narodne pripadnosti. Ostali bi bili lahko samostojni na svojem majhnem, a tako bogatem ozemlju pod mehko skrbno roko mednarodne uprave. Ohranili bi bili lahko vso svobodo kulturnega razmaha in družabne ureditve v polnem spoštovanju pravic posameznika in zahtev skupnosti. Svobodno bi lahko bili življali udobnosti, ki jih njim nudi pridnost njihovih rok in naravna bogastva njih rodne zemlje. Svobodno bi bili častili naprej svojega krščanskega Boga, daleč, daleč od zemlje njihovih krvnih bratov, kjer te svobode več ne poznajo. Tako modrujejo nekateri, ki vrednost življenja cenijo po tem, koliko blagovnih ugodnosti jim nudijo.

A drugače so sodili katoliški Posaarci, ki so v plebiscitu odločili. Njim ni bilo za solčne jase udobnega, takorekoč lenega življenja in življanja, marveč so se z vedrim čelom podali na pot, ki vodi v boje in v neizogibna trpljenja. Poslušajte in vzemite si k srcu besede preročila, ki ga je poslal posaarski mladini par dni pred plebiscitom predsednik in vrhovni vodja še vedno nad 1 milijon močne nemške katoliške mladine msgr. Wolker s sopodpisom o. Ludvika Escha iz D. J.

»Mi mislimo katoliško. Nemški narod mora postati božji narod, nemška država božja država! Za to se boste združili z nami, da se boste z nami skupno borili za ta krščanski cilj. Vemo, da boste s tem sprejeli nase mnogo novih bolezni. Toda te nas ne strašijo in tudi vas ne bodo. Mi zaupamo v moč mladine, da bo to borbena prestala s pomočjo tistega, ki v svoji večni ljubezni in modrosti vodi zgodovino narodov. Vi veste, kaj vse vas čaka, mladi bratje in sestre ob Saari. A ravno zato tudi vidite, da je s srčno krvjo zapisana vaša dolžnost, da se nam pridružite, da naš nemški narod rešimo. Mi mislimo na bodočnost in v luči krščanske vere so naše oči obrnjene v daljne daljave naše zgodovine, kjer vemo, da bo enkrat zmagovalo dobro in čednostno, če bo mladina tako hotela. Mi vas ne vabimo k udobnemu, mehkužnemu življenju, ampak k žrtvam vas kliče. Katoliška mladina iz Posaarja, vi se žrtve ne boste ustrašili, ko gre za tako vzvišeni cilj, da v skupni borbi in s skupnimi žrtvami ohranimo krščanski značaj naše domovine!«

To je bil klic prave, čiste katoliške duše, v kateri so se pod nadzorstvom in z nikdar ne usihajočo pomočjo božjih milosti izoblikovale in utrjevale krščanske čednosti ter jo slednjič usposobile za najvišja dejanja, ki jih zmora kristjan, kadar iz človeka postane — apostol.

Katoličanom v Posaarju mamljivi in vablivi kliči po udobnosti niso bili nič. Mehkužna modrovanja o varnem zavetju, kjer bo vladal mir in udobje, jih niso motila. Mimo teh nižin, kjer se človek ponižuje v objemu materije, so se zazrli k svetlejšim vzorom, ki v imenu krščanske vere od njih zahtevajo boja in žrtve. Mogoče jih bo Nemčija jutri že preganjala, njihovo delo razrušila, njihova društva raztepla. Morda bo njihovo vero zasmehovala in jim vsiljevala pogansko češčenje in oboževanje kivi. Morda jih bo še po obrazu bila in po ječah zapirala. Nič za to! Režimi vstajajo, žive in padajo. Osebe se dvigajo, zavladajo in izginejo. A narod, ta ostane in z njim ostane polnostvo, ki ga mora vršiti v načrtu božje previdnosti. Po slabih, umsko omejenih ali ošabnih voditeljih se morda narodovo življenje zamaje v temeljih, noda celo v megli napuha in nevednosti, vohji izgubi začasno svoje večne smeri. A zato nikdar ne usahnejo v njem nadnaravnih virih iz katerih črpa svojo rast neodvisno od človeške modrosti ali neumnosti in ki ob nesebičnem, požrtvovalnem sodelovanju apostolskih značajev pripravljajo zmago dobrega in pomlajajočega preporoda. Zmagoslavna pot narodov v načrtih božje previdnosti gre neustavljivo naprej in grobovi vodji, ki so bili in jih več ni, ji delajo stražo kot sanjajoče aleje. Bolj toplo bi bilo ostati tostran meje, med tem, ko trajajo na oni strani bojni truše. Bolj varno in bolj udobno. Toda lepše pa nikoli! Krščansko in apostolsko tudi nikdar ne.

Tudi četita junaških mornarjev, ki bi ji bilo ob treskanju viharjev udobneje v topli hiši, zapuščena ženo in otroke, vse, kar ima, noseč seboj samo ljubezen, se rine skozi peneče valove k potapljaljoči se ladji, kjer se tovariši bore za življenje...

Tako je s Posaarjem. In ko danes vsa Nemčija tone v veselju nad veliko narodno zmago,

Posaarje se po 15 letih vrača v domovino

Skoraj vsi so za Nemčijo

Ljubezen do domovine je zmaga nad odurnostmi narodnega socializma, kajti režimi padajo, domovina pa ostane

Zeneva, 15. jan. b. Tajništvo Zveze narodov objavlja sledeči uradni izid nedeljskega plebiscita:

Glasovalnih upravičencev 539.542.

Glasovalo je 528.704, ali 97,9%.

Za Nemčijo 476.089, ali 90,08%.

Za status quo 46.613, ali 8,87%.

Za Francijo 2.083, ali 0,4%.

Neveljavnih glasov je bilo 901.

Pri Zvezi narodov

Zeneva, 15. januarja. c. Danes popoldne se je Svet Zveze narodov sestal k tajni seji in na tej obravnaval o izidu glasovanja v Posaarju. Kakšni zaključki so bili storjeni na seji, še ni znano.

Istčasno se je sestal svet trojice, ki je po kratki seji soglasno sklenil, da bo predlagal Svetu Zveze narodov, da se Posaarje v smislu izida glasovanja priključi k Nemčiji. Pač pa je svet trojice sklenil zaprositi nemško vlado, da pošlje svojega zastopnika, ki se bo pogajal o stanju uradništva v Posaarju in o formalnostih predaje oblasti Nemčiji.

Cimprej

Zeneva, 15. jan. c. Svet trojice se je danes ob 6 popoldne ponovno sestal k seji, da izdela poročilo, ki ga bo predal Svetu Zveze narodov. Poročilo bo izzvenilo v zaključku, naj se Posaarje čimprej izroči Nemčiji. Svet Zveze narodov bo najbrž že jutri sprejel to priporočilo Sveta trojice in predal Posaarje Nemčiji. Vendar pa se bo sklenilo, da se v Posaarju uvede tako zvana prehodna doba predaje in sprejema oblasti. Ta prehodna doba bo trajala najbrž do konca februarja ali pa do začetka marca. Okolnosti te prehodne

dobe bo izdelal Svet trojice v sporazumu z nemškimi delegati. Ta pogajanja bodo trajala najbrž tri dni.

Zastave plapolajo, begunci beže..

Neunkirchen, 15. jan. b. V mestu vlada velikansko navdušenje zaradi zmage nemške fronte. Neunkirchen je oddal relativno največje število glasov za Nemčijo. Na vseh hišah so razobešene zastave. Okoli poldneva se je zbrala ogromna množica ter je šla v sprevedu po mestu. Spreved je pomenil pogreb za status quo. Pred sprevedom je igrala godba posmrtno koračnice. Za godbo so nosili sliko status quo, ki so jo zažgali in pokopali zunaj mesta. Ulice so bile tako polne prebivalstva, da se skoraj ni moglo prebiti na drugi kraj. Množice neprestano vzklikajo svojim voditeljem.

Iz Saarbrückna se poroča, da je znani zaščitnik separatistov knez Löwenstein ponoči pobegnil, ker je slutil, kakšen bo izid plebiscita. Bil je na galeriji, ko se je pričelo štetje glasov ter je že okoli polnoči, ko je videl, da vse kuverte vsebujejo samo glasovnice oddane za Nemčijo, izginil neznano kam. Govori se, da je pobegnil v Zenevo. Istotako je izginil tudi voditelj rudarske strokovne zveze, ki ga išče drž. pravdnik zaradi krivega pritevanja.

Čestitke z vsega sveta

Vodstvo nemške fronte dobiva z vseh strani sveta ogromno število brzojav, v katerih mu čestitajo k zmagi. Brzojavke prihajajo iz Nemčije, Avstrije, Madjarske, Poljske, Rumunije, Danske, Nizozemske, Švedske in Švice. Popoldne so pričeli prihajati tudi kablogrami iz prekomorskih držav. V vsem saarskem področju pripravljajo nočjo grandiozne manifestacije in razsvetljavo, kakršne Posaarje še ni videlo.

Hitler: „Končana je 15 letna krivica“

Berlin, 15. jan. Po prečitjanju izida plebiscita v Posaarju je krajevni voditelj Neustadta Bürcel imel govor, namenjen kancelerju Hitlerju. Med drugim je dejal: Vsi smo se pod vtisom zgodovinskega trenutka, ko je Posaarje izpregovorilo s svojim lastnim jezikom. Svet mora razumeti ta jasni govor, čigar odmev se sliši tudi onkraj meja. Ta govor hoče povedati, da je vendar že za zmerom konec tisočletnih bojev, in razglasiti vsemu svetu, da je Ren nemška meja. Obe sosednji državi bosta tako prišli končno do miru in bosta mogli častno služiti svetovnemu miru.

Za njim je govoril v radiu kanceler Hitler. Dejal je med drugim: Končana je 15 letna krivica. Bolest Nemcev v Posaarju je bila bolest nemškega naroda. Radost zaradi vrnitve naših rojakov je radost vse države. Usoda je hotela, da tega žalostnega in nezmislivega stanja ne konča hladni razum, temveč črka sporazuma, ki je objubljala svetu mir, čeprav je imela za posledice samo bolest in razdor. Tembolj smo zato ponosni, da je po 15 letih kri tako jasno in mogočno izpregovorila.

G. Hitler je nato v imenu vseh Nemcev izrekel prebivalstvu Posaarja zahvalo nemškega naroda in nadaljeval:

Te dni in prihodnje tedne ste vi, moji Nemci iz Posaarja, zastopniki nemškega naroda in nemške države. Vem, da prav tako kakor v preteklosti v najtežjih okoliščinah, tudi bodoče tedne v veselju zmage ne boste pozabili, da bi mnogim bila vroča želja, da bi vas tudi po vrnitvi domovini kako izzvali, zato morate biti strogo disciplinirani. Nemški narod vam bo tem bolj hvaležen, ko bo z vašim nastopom in zadržanjem odstranjenega težko in napeto stanje v Evropi.

„Od Francije Nemčija ne zahteva več nobenega ozemlja ..“

Mi vsi vidimo v 13. januarju prvi odločilni korak k postopni spravi med tistimi, ki so jih pred 20 leti razmere in človeška nepopolnost vrgle v najstrašnejšo in najneplodnejšo borbo vseh časov. Vaš sklep, nemški rojaki iz Posaarja, mi daje danes močnost izjaviti, da po izvršitvi vaše vrnitve Nemčija ne bo zahtevala od Francije nikakih teritorialnih zahtev več. S tem izražamo svoje priznanje tudi drugim državam za lojalne ukrepe, ki so jih izdale obenem s Francijo, in ki so omogočile tako izvedbo plebiscita kakor nadaljnjo izvedbo ukrepov, ki so na vrsti kot sklepna faza plebiscita.

Želja nas vseh je, da zaključenje te nepravice prispeva k pomiritvi Evrope. Zakaj kakor je naša odločnost čvrsta, da priborimo in zagotovimo Nem-

naj nikar ne misli, da je bil kljukasti križ tista sladka vaba, ki je potegnila k sebi posaarska srca, naj se nikakor ne vdaja zmoti, da je Posaarje očaral zunanji blesk na znotraj perelega fašizma ali megleno poganstvo oboževalcev krvi. Katoliške Posaarce je gnala nazaj v naročje matere-domovine polna zavest, da je domovina v nevarnosti, da so na delu sile, ki ji hočejo spačiti njen krščanski obraz, in da so potrebne žrtve, mnogo žrtve, predvsem mladih in nesebičnih, z veseljem darovanih žrtve, da ostane krščanska. Ljubezen do domovine, kot jo je v stanu izoblikovati plemenito samo krščanstvo.

S Posaarjem se ne vrača v naročje Nemčije

truma razboritih kljukarjev, ampak vojska v oklepih krščanske miselnosti in krščanskega apostolstva, ki prihaja krepiť junaške bore na frontah svetovnega nazora, ki režejo domovino.

Tako mi gledamo na izid posaarskega plebiscita, ki je za nas vse neprecenljiv nauk modrega rodoljubja in dejavnega, apostolskega krščanstva. Pri tem pa od srca čestitamo nemški katoliški mladini, da je dosedanja borba ni podrta, da ji sledenje žrtve in bolečine niso zategnile svetega obraza domovine, kakor tudi katoliškemu Posaarju, da je ostalo zvesto davnim tradicijam katoliških Nemcev, ki jim je bila ljubezen do žrtve najsvetlejši odraz njihove kulturne prodornosti.

Nemčija 467.089 glasov

Status quo 46.613 glasov

Francija 2.083 glasov

Vtis v Franciji:

„Upamo, da bodo odnosi med Nemčijo in Francijo sedaj srečni“

Pariz, 15. januarja. c. Ko je francoski ministrski predsednik Flandin izvedel za izid glasovanja v Posaarju, je takoj sprejel časnika in jim podal sledečo izjavo: Francija je zadovoljna, da so se določbe mirovnih pogodb spoštovale. Zagotavljam, da ne misli niti en Francoz na to, da bi se protivil izidu glasovanja. Posaarje mora pripasti tja, kamor se je izjavilo. Upam, da se bodo sedaj odnosi med Francijo in Nemčijo srečneje razvijali, vendar pa Francija čaka predvsem na dejanja.

V prostem razgovoru s časnikarji je Flandin izjavil, da upa, da Nemčija ne bo zatirala manjšine, ki se je izjavila za status quo. Sicer je francoska vlada že dobila obvestilo, da bodo voditelji enotne fronte danes zapustili Posaarje. 30 članov njihovih družin je danes že prekorajilo francosko mejo. Francija ne bo ovirala beguncem, da bi bežali v Francijo, vendar pa želi, da bi Nemčija zaščitila tiste, ki so pošteno sledili svoji vesti.

Italija vesela

Rim, 15. jan. b. Italijanski uradni krogi smatrajo, da bo izid plebiscita, ki je presegel celo pričakovanje same nemške vlade, likvidiral vsa sporna vprašanja. Italijanski listi izražajo upanje, da bo Nemčija sedaj pokazala svojo stvarno pomirljivost. Fašistični listi trdijo, da bi diplomatska akcija, ki se je pričela z italijansko-francoskim sporazumom, imela namen, da se pospešijo in najdejo sporazumi tako za avstrijsko vprašanje, kakor tudi za probleme podonavskih držav in tudi za druga pereča evropska vprašanja. — Seveda je za rešitev tega potrebno sodelovanje Nemčije. Po sporazumu pa, ki ga je Laval sklenil z Mussolinijem, kaže, da se je Francija sprijaznila z idejo, da dovoli Nemčiji postopno oboroževanje, da tako doseže enakost v obrambnem orožju.

Po vsej Avstriji: „Heil Hitler!“

Velikanske manifestacije v Celovcu, na Dunaju in v Gradcu

Švica krepi obmejne straže

Bern, 15. jan. b. Švicarska vlada je imela danes sejo, na kateri se je sklenilo, da se okrepijo straže na meji. Vlada se namreč boji, da bo po znanem izidu v saarski oblasti bežalo mnogo beguncem tudi v Švico, vlada pa hoče preprečiti, da ne bi prišli v Švico nezaželeni elementi.

Oni, ki so izgubili . . .

Pariz, 15. jan. AA. Havas poroča iz Saarbrückna: Voditelja posaarskih samostalcov Braun in Pfordt sta v domu »Arbeiter Wohlfahrt« pod varstvom nekaj stotin svojih prištevcev. Braun je pod vplivom izida plebiscita ves srč, Pfordt pa je popolnoma miren. Oba zatrjujejo, da se bo bitka nadaljevala v Posaarju samem. Priznavata poraz, pravita pa, da se je nemogoče boriti zoper fašizem v okviru demokracije. Od Zveze narodov zahtevata, da zaščitita tiste, ki so jima zaupali.

Katoličani so strnjeno glasovali za Nemčijo.

Belgrajske vesti

Belgrad, 15. jan. Za upravnika mesta Belgrada v 3. skupini 2. stopnje je imenovan Dušan M. Filipović, pomočnik upravnika mesta Belgrada.

Upokojeni so: Kosta S. Katič, pomočnik notranjega ministra v 2. skupini in 2. stopnji; Živojin J. Budimirovič, gener. nadzornik notranjega ministrstva v 2. skupini in 2. stopnji, in dr. Jovan J. Zee, pomočnik bana dunavske banovine v 2. skupini 2. stopnje.

Odlikovani so z redom jugoslovanske krone 2. stopnje: Kosta S. Katič, Živojin J. Budimirovič in dr. Jovan J. Zee.

Belgrad, 15. jan. m. Danes se je vrnil iz Ljubljane minister socialne politike in narodnega zdravlja g. dr. Drago Marušić.

Ne razdirajte

Organizacija slovenskih bojnikov je življala simpatije vseh poštenih ljudi v Sloveniji. To je združeno moč, ki se obogatlja z bridkimi skušnjami minule vojne, da so dozoreli v zavodne, požrtvovalne in pogumne borbe za pravice našega ljudstva v hudih časih po svetovnem klanju. Z navdušenjem in zaupanjem je zrl naš narod vanje, ko so na svojih zborovanjih pri brezjanski Materi Božji dvigali svoj glas za mir, za poštenje in za pravico ter prisegali, da ne bodo branili slovenskega človeka in jugoslovanske države samo pred zunanjim sovražnikom, če nas bo kralj klical, marveč da bodo tudi zastavili vse svoje sile za to, da nas ne bodo pokvarili nepošteni elementi in sile korupcije ter nemorale v lastni sredi. Strogo so pri tem gledali na to, da ne bi njihova organizacija, v kateri so bili od samega začetka ljudje najrazličnejše strankarske opredelitve, začela iz svojega izključno kulturnega in moralnega obeležja na kolovoz strankarske politike. To je bilo edino prav, zakaj le kot nepolitično združenje so mogli bojnikov, naj so osebno spadali h kateremu koli političnemu tabornu, imeli učinkovit vpliv na vse naše javno življenje kot združena moralna sila vsega slovenskega naroda.

V zadnjih časih, ki sedaj hvalabogu počasi tonejo za obzorje, so se bojniki združili s takozvanimi borec, ki so podobni pokret, v skupen »Boje«, in so odsej začeli še bolj živahno in odločno posegati v naše ne preveč rožnate razmere na javnem in gospodarskem poprišču. V času, ko nihče drugi ni mogel na dan s svobodno kritiko, je njim prav radi njihovega nestranskega nastopa kot organizacija z največjim moralnim ugledom uspelo, da so mogli javno izglasiti nezdružene razmere, zahtevati v smislu besed blagopojnega velikega in plemenitega vladarja čisto in nepokvarjeno uresničenje prave in poštene demokracije in grajati izkoriščanje ljudstva po ljudeh in skupinah, ki so si po krivici in proti resnični volji naroda prisvajali izključno vodstvo nad njim, da strahujejo s silo vse, ki niso z njimi v en rog trobili. Razume se, da je zato »Boje« v teh težkih časih kot glasnik ljudskega mnjenja in poštenja ter njegove nepotvorne volje imel za seboj vse, kar pošteno misli in resnično dobro boče narodu in državi.

Toda v zadnjem trenutku tik pred tem, ko se je na našem političnem nebu pokazal blodi svet boljših časov, ko bi bilo potrebno, da se ne začnejo med slovenskim ljudstvom novi nepotrebnosti in škodljivi razdori, so se začeli prikazati znaki, da se je tudi v »Boje« zasedla ljubika od strani ljudi, ki imajo strankarske namene in očividno zasledujejo cilj, da bi izrabili dosedanj močni moralni prestiž borcev, da sami zlezajo na vrh. Boj proti nepoštenju, korupciji in nasilju, ki ga more zmagovalno izvoziti samo preko vseh političnih razlik združen edin narod, naj bi služil za sredstvo, da se osnuje nova poli-

tična akcija, nova politična stranka, nov politični neobdobje v korist ljudem, ki bi po vzoru fašizma in hitlerjevstva radi postali fihlerji Jugoslavije. Razume se, da bi se s tem v naše slovensko ljudstvo vrglo seme novega razdora in da bi se ustvarilo pogubno nasprotstvo med organizacijo borcev in veliko večino našega naroda, ki ne boče zamenjati svojega dosedanjega izkušnega političnega prepričanja in dela na podlagi ljudskega, krščanskega in demokratskega programa z neko politično mešanico iz slovenskega bojništva, bosanskega »Zbora« in slavonske »Jugoslovanske akcije«, o kateri sedanje vodstvo »Boja« samo pravi, da nihče ne ve, kakšnega duha otrok da je. Bil bi gotovo političen skok v temo, ako bi se sedaj, kakor to namerava sedanje vodstvo »Boja«, v katerem sede tudi razboriti in vsega spoštovanja vredni možje čistega srca in misli, zvarila politična godlja, na kateri bi splavali na površje orjunaški elementi neslavnega spomina — ako pa ne Orjunaši, pa ljudje podobne miselnosti, filofašistične smeri in mišljenja ter tradicijam našega ljudstva popolnoma tuji. Tisti, ki nam ne želijo dobro in ki bi radi upostavili stare razmere, z največjim veseljem čakajo, kako bi mogli zopet neomejeno zagospodariti nad našim ljudstvom, če se posreči zapeljati bojnikov v političen vrtnec, tako da bi nastala nova politična razpoka v našem telesu, novi voditelji, nova castilhepa in gonja za političnimi stolčki ter dobičkanosnimi položaji, novi programi in borba med narodom, ki potrebuje vse kaj drugega kot novo stranko z ambicijami novih vodij.

Upamo, da ta smer in struja v »Boje« ne bo prodira, da se bo v zadnjem hipu pojavila pamet in da bo zmagnala edino pravilna misel, naj organizacija borcev ostane, kar je bila: močna nepolitična organizacija, ki bo spremljala naše politično življenje z budnim očesom, podpirala vse one, ki so že doslej na podlagi ljudskega mišljenja, poštene slovenske duše in odkritosrčno jugoslovanskega demokratskega prepričanja za naš narod v trpljenju in bojih na javni areni delali. Sama naj pa ostane vest našega ljudstva, strog kritik in moralna opora poštenim javnim delavcem, ki zanj delajo. Če pa bi se dala zavleči v aktivno politiko, tako da bi prišla v konflikt z veliko večino našega naroda, ne bo temu nič koristila, sebi pa škodovala, zakaj to je gotovo, da homo vsi, ki politično ne mislimo tako, kakor neki ambiciozni vodje osrednjega izvršilnega odbora, organizaciji obrnili hrbet. Bila bi velika škoda za moralni ugled, ki ga je dozdaj nedolžno uživala, in škoda za skupni cilj vseh poštenih slovenskih ljudi, ki bi z obžalovanjem gledali, kako se je velika in čista narodna stvar izmislila v sredstvo za doseg osebni, časti in oblasti željnih ciljev.

Clan »Boja«.

Zelo važni sklepi ministrskega sveta

Združevanje denarnih zavodov

Vse štiri državne banke pod finančnim ministrom

Belgrad, 15. jan. Vlada g. Jevtiča energično pristopa k ukrepom za ozdravljenje gospodarskih razmer. Ministrski svet je nocoj sprejel sklepe, ki so velikega pomena za bodoče delo državnih denarnih ustanov. Štirje veliki denarni zavodi, državni ali od države privilegirani, in to so Narodna banka, Državna hipotekarna banka, Poštna hranilnica in Privilegirana agrarna banka, so spadale v resore štirih raznih ministrstev: finančnega, trgovskega, prometnega in kmetijskega ministrstva. Zato med njimi ni bilo nikakega tesnejšega sodelovanja in je vsak teh zavodov delal po drugih direktivah, včasih pa tudi v nasprotju drug z drugim.

Toda vsi štirje zavodi so stali v najtesnejšem sodelovanju s finančnim ministrom in so vršili na njegov račun velike finančne posle, v glavnem blagajniškega značaja ali pa posle za reguliranje denarnega in efektivnega tržišča, ali pa posle, ki spadajo v valutno politiko države.

Nasprotno je pa edino Narodna banka doslej spadala pod pristojnost finančnega ministra. Ni dvoma, da bi bil uspeh dela in pomoči, ki jih te ustanove dajejo narodnemu gospodarstvu, bil mnogo uspešnejši, če bi se njihova prizadevanja združila in trajno spravila v sklad s splošno kreditno in gospodarsko politiko vlade.

Ker je danes privatno bančništvo in kreditno združništvo v veliki krizi in v polnem zastoju, je njihova funkcija v znatnem obsegu in pod silo razmer prešla na gori omenjene državne in poldržavne ustanove. Ko so sprejeli še ta del poslov in sprilo medsebojne nepovezanosti teh naših edinih aktivnih denarnih zavodov, niso mogli v takšnih prilikah delovati v nekaterih važnejših primerih v smeri zadovoljitve kreditnih potreb poljedelstva in gospodarstva sploh. Niso mogli izvesti potrebne kontrole pri podeljevanju in porabi dovoljenih kreditov ter njihove racionalne izrabe in prometa sploh, prav tako pa niso mogli koordinirati svojega delovanja v smer obnove denarnega tržišča po določenem načrtu, da se omogoči aktivno poslovanje tistih denarnih ustanov, ki so sicer zdrave, ki so pa paralizirane z zaščitnimi ukrepi, nastalimi v dobi splošne krize.

Glede na to, da je v gospodarsko-finančnem programu kraljevske vlade vprašanje nabave novih sredstev za kmetijske potrebe in za gospodarsko delovanje v naši državi eno izmed najnujnejših, je jasno, da se ta važni problem ne more niti načeti, dokler se ne ustvari možnost za centraliziranje in harmonično delo državnih in privilegiranih denarnih zavodov.

Iz vsega gori popisane se vidi, da bi se s koordinacijo kreditne politike vseh državnih in poldržavnih denarnih zavodov pod skupnimi direktivami finančnega ministra — ne dotikajoč se pri tem njihove notranje organizacije in avtonomije — učinkovitost njihovega dela za ureditev naših kreditnih razmer znatno povečala.

Imajoč vse to pred očmi, je ministrski svet na svoji nocojšnji seji na pobudo predsednika vlade g. Jevtiča in na predlog finančnega ministra dr. Stojadinovića sprejel uredbo z zakonsko veljavo o prevedbi državne Hipotekarne banke, Poštne hranilnice in Privilegirane agrarne banke v pristojnost finančnega ministrstva.

Besedilo te uredbe se glasi:

Na podlagi čl. 63 finančnega zakona za 1934/35 je ministrski svet na predlog finančnega ministra izdal tole uredbo o prevedbi

Državne hipotekarne banke, Poštne hranilnice in Privilegirane agrarne banke v pristojnost finančnega ministrstva.

Čl. 1. Državna hipotekarna banka, Poštna hranilnica in Privilegirana agrarna banka se izločijo iz pristojnosti ministra za trgovino in industrijo, ministra za promet in ministra za poljedelstvo ter se prevedejo v pristojnost finančnega ministra.

Veliavo izgube, v kolikor so v nasprotju s poprejšnjim odstavkom tega člena, zakonske določbe, in sicer:

a) zakon o ureditvi uprave fondov (Drž. hipotekarna banka) od 8. julija 1898 z vsemi poznejšimi izpremembami in dopolnitvami,

b) zakon o poštno-hranilno-čepkovnem in virmanskem prometu v kraljevini SHS od 30. novembra 1921 z vsemi poznejšimi izpremembami in dopolnitvami, in

c) zakon o Privilegirani agrarni banki od 16. aprila 1929 z vsemi poznejšimi izpremembami in dopolnitvami.

Čl. 2. Vse razlage v zvezi z izvajanjem te uredbe spadajo v pristojnost finančnega ministra.

Čl. 3. Ta uredba stopi v veljavo z dnem razglasitve v Službenih novinah; takrat izgube veljavo vse zakonske določbe, ki ji nasprotujejo.

Seja odbora Glavne zadrzne zveze pod predsedstvom g. dr. Korošca

Belgrad, 15. januarja. m. Pod predsedstvom gosp. dr. Korošca je bila danes seja plenuma upravnega odbora Glavne zadrzne zveze kraljevine Jugoslavije. Pred sejo so vsi člani odbora s predsednikom Glavne zadrzne zveze gosp. dr. Korošcem na čelu oddali pozdravit novega kmetijskega ministra Dragutina Jankovića, ki je, kakor znano, tudi zadržnik, ter zavemo se sedaj predsedniško mesto v upravnem odboru Glavne zveze srbskih kmetijskih zadrž v Belgradu. Pri tej priliki ga je deputacija naprosila, da upošteva nujne zadeve zadržništva, nastale zlasti v zvezi z veliko krizo kmetijskega gospodarstva, in da bi se kmalu sprejel enoten zadržni zakon za vso državo. Kmetijski minister je deputaciji obljubil, da bo tudi on, kakor je to naglasila že tudi vladna deklaracija, vodil tako politiko, da bo zadržništvo v naši državi lahko vršilo svojo važno misijo, ter bo posvetil svojo pozornost saniranju zadržništva. Po sprejemu pri kmetijskem ministru so zadržniki odšli v prostore Glavne zadrzne zveze, kjer je, kakor sem že uvodoma omenil, bila seja plenuma upravnega odbora Glavne zadrzne zveze. Na seji so sklepali o najnujnejših zadevah jugoslovanskega zadržništva, o posebnosti in potrebi enotnega zadržnega zakona in ustanovitvi posebne zadržne banke. Sklenili so tudi, da napravijo neodložljive skupne korake, da se zadržništvo vrnejo odvzete ugodnosti in da se ustvarijo kreditni viri, ki jih mora zadržništvo dobiti radi zaščite kmeta dolžnika. V zvezi s tem so tudi sklenili, da Glavna zadržna zveza predlaga nekatere spremembe k uredbi o zaščiti denarnih zavodov in k uredbi o zaščiti kmeta, nekatere spremembe pa tudi v ostalem zakonodajstvu, ki zadeva zadržništvo. Seja je bila zaključena ob 1 popoldne.

Iz notranje politike

Razkol o slovenski JNS?

»Slovenec« je včeraj na kratko poročal o ognjevitih pripravah na senatorske volitve v Sloveniji. Na banovinski konferenci jugoslovanske nacionalne stranke v Ljubljani je bilo oddanih 37 glasov za listo dr. Kramerja in 43 glasov za listo dr. Marušića, ministra za socialno politiko. Dr. Kramer je izjavil, da bo kot tajnik predložil spor v rešitev predsedstvu glavnega odbora JNS.

Danes lahko potrdimo svojim bralcem s podrobnejšim poročilom o znamenitem sestanku v Kazini, ki ga posnemamo iz »Jutra«. Iz razumljivih razlogov je »Jutro« lahko pred nami priobčilo vse te podrobnosti. Ze v nedeljo je prišla v Ljubljano večina narodnih poslancev in delegatov okrajnih organizacij, prišli so tudi banovinski svetniki v precejšnjem številu. V banovinskem tajništvu glavnega odbora JNS je bilo v prisotnosti generalnega tajnika stranke dr. Kramerja in podpredsednika stranke g. Pucelja »predposvetovanje« delegatov. Dr. Kramer je v imenu vodstva stranke sporočil imena onih kandidatov, ki so bili prijavljeni vodstvu, delegati okrajnih organizacij pa so imenovali druge kandidate. Razprava o tem predmetu se je zaključila z izvolitvijo posebnega kandidacijskega odbora, ki naj pripravi enotno kandidatsko listo in jo predloži naslednjega dne konferenci. V kandidacijskem odboru so bili dr. Marušić, dr. Kramer, Pucelj, Petovar, Lončar, dr. Lipold, in Babnik. Kandidacijski odbor se je naslednjega dne, to je 14. t. m. sestel v prostorih tajništva stranke ob 9. Posvetovanje je trajalo čez 12. Tako se je mogla začeti konferenca šele ob 12.30, naneso ob 10, kakor je bila napovedana. Konferenco je otvoril glavni tajnik stranke dr. Kramer. Prisotni so bili skoraj vsi, ki po pravilih stranke smejo sklepati o kandidaturah za senat. Razen njih so bili navzočni še minister dr. Marušić, člana ožjega glavnega odbora stranke Ribnikar in dr. Rajar, nadalje senatorja dr. Novak in dr. Ravnihar. Dr. Kramer je konferenco obvestil, da se kandidacijski odbor ni mogel sporazumeti, da bi predložil enotno kandidatsko listo. Zato je predložil konferenci tri liste, o katerih je kandidacijski odbor razpravljal in ki imajo vse kot prvega kandidata ministra dr. Marušića. Banovinski svetnik Zdravec je priporočil prvo listo, ki je bila sestavljena takole: dr. Marušić, dr. Kramer in Pucelj, namestniki Janžeković, dr. Kalan in dr. Gorišek. G. Zdravec je poudaril, da predstavljata ta lista najboljši izraz skupne in enotne nacionalne fronte in da upošteva pri tem ne le političen pomen kandidatov, marveč tudi izražene stanovske in teritorialne interese.

Preden je prišlo do glasovanja, je na vprašanje banovinskega svetnika Babnika izjavil minister dr. Marušić, da sprejme kandidaturu le na drugi listi, ki je bila sestavljena takole: na prvem mestu dr. Marušić, na drugem Janžeković, na tretjem pa dr. Puc, namestniki pa Ivan Pucelj, dr. Režek in notar Jereb. Minister dr. Marušić je v svojem govoru izjavil, da smatra za potrebno, da se mora pod njegovim vodstvom v bledce delati druga politika, politika strožje discipline in jatega pridobivanja. Tako poroča »Jutro«. Da se bo mogla ta politika voditi, je treba večjega notranjega soglasja med njim in njegovimi sodelavci. Zato smatra le to drugo listo za takšno, da lahko na njej kandidira.

Dr. Kramer je po kratki razpravi odredil glasovanje, ki se je vršilo poimensko. Za prvo listo (Marušić, Kramer, Pucelj) je glasovalo 14 narodnih poslancev in 22 navzočih (Urek, Prekoršek, Hajdinjak, Pustoslavski, Lončar, dr. Kramer, dr. Rape, dr. Pivko, Krejčić, Benko, inž. Pahernik, Mohorič, Spindler in Petovar), 15 delegatov okrajnih organizacij od 23 navzočih (dr. Drnovšek, Mravljak, dr. Rak, Ivanc, Košnik, Dolinšek, Lajovic, dr. Cepuder, dr. Pušenjak, Cvetko, Vezir, Vindiš, Ambrožič, Rojnik in Horvat); 8 banovinskih svetnikov od 34 navzočih (dr. Sajovic, Pirc, dr. Roš, Birola, dr. Lipold, Zdravec, Kilhar, dr. Senčar), skupno torej 37 glasov.

Za drugo listo (Marušić, Janžeković in Puc) je glasovalo: 8 narodnih poslancev od 22 (Cerer, Pucelj, Gajšek, Drmelj, Mravljak, Koman, Zelenič

G. Jevtič potuje v inozemstvo

Belgrad, 15. jan. m. Ker potuje predsednik vlade v inozemstvo, sta bila postavljena za zastopnika predsednika ministrskega sveta armadni general Peter Živković, minister vojske in mornarice, za namestnika ministra zunanjih zadev dr. Dragutin Kojić, minister pravosodja.

Krapčev inteniran

Sofija, 15. jan. V nedeljo popoldne je bil neadno aretiran glavni urednik in izdajatelj dnevnika »Zora«, Daniel Krapčev. V spremstvu policijskih organov je bil odveden v južnobolgarsko mesto Karlovo in tamkaj interniran.

Daniel Krapčev je po rodu Macedонец in eden najvplivnejših bolgarskih časnika. Po srečilo se mu je svoj list tako popularizirati, da je poleg »Utra« imela »Zora« najvišjo naklado med vsemi 24 dnevniki, kolikor jih je bolgarska prestolnica štela pred nastopom diktature. Političen vpliv Krapčeva je bil izredno velik in čisto se je govorilo, da se nove vlade sestavljajo v njegovem uredniškem kabinetu. Izrazito strankarsko se list ni nikoli opredelil, pač pa je rad podpiral režime s poudarjeno nacionalno smerjo. V posebnem dobrem političnem razmerju je bila »Zora« s prejšnjim ministrskim predsednikom Mušanovom. — Zanimivo je, da diktatura, ki je zatrla toliko tiska, »Zoro« ni ustavila. Nekaj časa je gledalo, da bo list Krapčeva poleg oficelnega glasila diktature »Kambane« sploh postal organ tudi novega režima. Toda kot pristis demokratične ureditve države Krapčev očividno ni mogel na to pot. Tudi je bil baže v tesnih vezeh z madeonstvujušimi. Uradno razlog za internacijo še ni bil objavljen.

Drobne vesti

Tokio, 15. jan. AA. Na bregu Aumoria je tovarna ladja trčila v ribiški čoln. Vsa posadka ribiškega čolna, to je 11 ljudi, je utonila.

Trst, 15. jan. b. Tarkajšnji listi poročajo, da bo veliki poljski poslanec »Pilsudski«, ki se gradi v tržaški ladjedelnici, v mesecu septembru napravil prvo vožnjo iz Gdine v New York. Pri tej priliki bo skušal parnik »Pilsudski« potolči tudi rekord brzine ter si tako priboriti modro vrvice.

Riga, 15. jan. b. Baltsko morje je od Memela do Finskega zaliva pokrito z ledom. Številni ledolomci delajo pod ladjam.

Rim, 15. jan. b. Po uradnih podatkih je bilo koncem meseca decembra v Italiji 961.000 brezposelnih.

in Klince); 8 okrajnih delegatov od 23 navzočih (Müller, Ravlar, Kriznic, Ipavec, Fipan, Malesić, Matko, Drolenik); 24 banovinskih svetnikov od 34 navzočih (Kružel, Piki, dr. Goričan, Lovšin, Goričan, Vode, Zevnik, Arko, Jereb, Snaj, Kurent, Ravnikar, Javornik, Babnik, Tavčar, Orehek, Skuhala, Remžgar, Gornjak, Janžeković, Zupančič, dr. Režek, Solar, Lavtižar, dr. Obersnel, Gajšek ter se senator dr. Gregorin), skupaj torej 43 glasov. O tretjem kandidacijskem predlogu niso glasovali. — Na vsak način vroča juha, te senatorske volitve tudi za utrjene žolodce!

Odmev v Belgradu

Belgrad, 15. jan. m. O poteku in rezultatu večerjanje banovinske konference JNS v Ljubljani, na kateri je glavni tajnik te stranke dr. Albert Kramer s svojo kandidatsko listo doživel neuspeh, se je danes mnogo razpravljalo v poslanskih krogih. Tako so somišljeniki bivšega ministra dr. Kramerja skušali omiliti ta neuspeh s tem, da se izjavili, da prav za prav dr. Kramer ni mislil resno s svojo kandidaturo za dopolnilne senatorske volitve. Taki razlagi Kramerjevega neuspeha pa noben politično resen človek ni popolnoma veroval. V vseh kandidaturah, ki so bile te dni postavljene na posameznih banovinskih konferencah JNS za dopolnilne senatorske volitve za 3. februar 1935, bo jutri razpravljale vodstvo JNS na seji, ki se bo najbrž vršila v ministrski sobi narodne skupščine. V poslanskih krogih vlada precejšnje zanimanje, na kakšno stališče se bo postavilo vodstvo te stranke, v kateri zavzema dr. Kramer glavno tajništvo, glede dveh kandidatih list v dravski banovini. Večina poslancev si je edina v tem, da bo vodstvo JNS potrdilo obe kandidatski listi v dravski banovini, ker sta obe listi kandidatski listi JNS.

★

JASNOST GLEDE JUGOSLOVANSKE AKCIJE

»Borba«, glasilo socialno-nacionalnega pokreta Jugoslovanske akcije za dravsko banovino, ki izhaja v Mariboru, piše v svoji drugi številki letošnjega leta o cilju Jugoslovanske akcije. »Jugoslovanska akcija gleda po svojih načelih v prvi vrsti na jugoslovansko delovno ljudstvo, kateremu prihaja vsakogar, ki je odvisen od lastnega dela, ne oziraje se pri tem na poklic, ki ga izvršuje. Država mora rešiti v interesu naroda razmerje med delom in kapitalom, da reši jugoslovansko delovno ljudstvo pred eksploatacijo parasitских skupin. Liberalno-demokratska država je bila vedno nasproti nekaterim stanovom mali, nasproti drugim mačeha, dočim mora nacionalno-socialna država postopati z vsemi enako. V narodno-socialno urejeni državi ne sme biti izkoriščevalcev in izkoriščanih itd. Citirali smo precej na dolgo »Borbo« zato, da bi z njenimi lastnimi besedami ugotovili, da je Jugoslovanska akcija prav za prav narodno-socialistični pokret po Hitlerjevem vzorcu. Gibanje se imenuje v podnaslovu »Borba« sicer socialno-nacionalno, člankar sam pa govori o narodno-socialno urejeni državi; še drugi sestavek »Borbe« pravi, da se je Jugoslovanska akcija učila pri Hitlerju. »Borba« namreč z zadovoljstvom poroča o obnem zboru starokatoliške cerkve v Mariboru in vzklika: »Proč od Rimaca!« Tako smo si zdaj vsaj na jasnem glede »Borbe« in glede Jugoslovanske akcije, »ki poziva na skup ves (!) jugoslovanski narod«. Da bo jasnost popolna, pripominjamo, da je Jugoslovanska akcija sestavni del »Zbora, jugoslovanskega ljudskega gibanja«, v katerem je organiziran tudi »Boje«. »Zbor« torej nosi sodegovornost za takšne izbruhe velenjenih organizacij.

Smrt dveh radikalov. V Somboru je umrl dr. Joca Lelošević, odlični član nekdanje radikalne stranke. Rajni je bil glavni voditelj radikalov v Vojvodini. Ze leta 1919 je bil izbran v ustavodajno skupščino in tudi pozneje je bil večkrat izvoljen kot kandidat radikalne stranke. Bil je politik širokega obzorja in kremenitega značaja. — V Arandjelovcu je umrl Cedomir Radović, pristis radikalne stranke, ki je bil v vladi Velje Vukičevića minister notranjih zadev.

Osebnosti

Belgrad, 15. jan. m. Premješena je na pošt in brzojavni urad Grosuplje Marija Mesojedec, višja poštna brzojavna kontrolorka IV. pol. skup. na pošt in brzojavnem uradu Ljubljana 4. — Pri ravnatelstvu drž. železnice v Ljubljani so postavljeni v VII. pol. skup.: za višjega pristava v kurilnici Ljubljana I. - glav. kol. Ignac Irkič, dosedanj višji pristav iste pol. skup. na stroj. odd. istega žel. ravnateljstva, za kontrolorja v prometno-komercialnem odd. s sedežem v Mariboru Ferdinand Zužek, dosedanj kontrolor iste pol. skupine na postaji Lesce-Bled, za kontrolorja v prometno-komercialnem odd. s sedežem v Ptuj Anton Poničnik, dosedanj kontrolor iste pol. skupine na postaji Pragersko, za kontrolorja v prometno-komercialnem oddelku s sedežem v Zidanem mostu Anton Sijanec, dosedanj kontrolor iste skupine na postaji Rogatec, za kontrolorja na postajo Pragersko Franc Sedej, dosedanj kontrolor iste skupine na postaji Dravograd-Meža, za kontrolorja na postajo Dravograd-Meža Stanislav Rošker, dosedanj kontrolor iste skupine na postaji Maribor - glav. kol., in za kontrolorja na postajo Trebnje na Dolenjskem Franc Jelenc, dosedanj kontrolor iste skupine na postaji Novo mesto.

Z odlokom pravosodnega ministra je postavljen za pristava VII. pol. skup. pri okrož. sodišču v Ljubljani Ernest Rus, sodnijski pripravnik pri istem sodišču. — Z odlokom prosvetnega ministra je upokojena Nikola Zega-Karković, učiteljica v Skofji Loki.

Mednarodne avtomobilske dirke skozi Slovenijo

Ljubljana, 15. januarja.

Kr. banska uprava dravske banovine obvešča: Kakor vsako leto se vrši tudi letoš potenski z 20. januarjem 1935 ob 11 do 21. januarja ob 19 velika mednarodna avtomobilska tekma »Rally Monte Carlo«.

Okoli 35 udeležencev dirke bo vozilo tudi preko našega ozemlja, in sicer preko Planine, Ljubljane, Celja, Maribora, St. Ilje.

Tekmovalci bodo prihajali v Planino 21. januarja od 5.30 do 13. odhajali pa bodo preko St. Ilje istega dne od 12 do 19.

Radi ugleda naše zemlje je potrebno, da se udeležencem te velike mednarodne avtomobilske dirke nudi vsestransko in izdatno pomoč in stori vse, da bodo dirkači brez izgube dragocenega časa neovirano pasirali ozemlje naše države.

Dunajski vremenski napoved. Pretežno jasno, poneži mraz.

Ljubljanske vesti:

Velik požar v Trnovem

Ljubljana, 15. jan.

Na Stranski poti, mali ulici desno od Opekarske ceste, je danes ob pol 11 dop. izbruhnil velik požar, ki je uničil mizarsko delavnico marljivega mojstra Karla Buha na št. 11. Karlo Buh je imel na dvorišču te hiše dobro opremljeno mizarsko delavnico v priključnem poslopu, dasi je delal sam, brez vajence in pomočnika. Zaradi hudega mraza je zakuril v pečici v delavnici, nato pa odšel v mesto, ker se mu je obetalo neko naročilo. Najbrže je v tem času švignila iskra iz pečice ter se je vnelo oblanje, ki ga je v mizarskih delavnicah vedno dosti. Kmalu je bila vsa delavnica v plamenih. Pokleni gasilci so takoj prihiteli z motorno brizgalno. Po skoraj dvurnem napor-

nem gašenju se je gasilec posrečilo zadušiti ogenj, dasi niso mogli več rešiti Buhe delavnice. Na Lojzeta Buha je padla kaplja cina z gorečega stropa. Raztopljeni cin je Buho v trenutku posnel kožo z enega lica. Gasilci so ranjenega tovariša takoj sami obvezali, nakar je Buh še pomagal reševati bratovo lastnino.

Karlu Buho je zgorelo skoraj vse: dve delovni mizi, nova spalnica, ki jo je komaj dovršil za neko stranko, več novih oken, vse mizarsko orodje, nekaj lesa in nekaj drv. Karlo Buh trpi škodo okoli 25.000 Din. Zavarovan je bil pri Vzajemni zavarovalnici in pri Slaviji. Kljub zavarovalnici pa je Buh s tem požarom skoraj uničen in bo moral marljivo delati, preden si opomore.

Blagoslovitev orgel in občni zbor Glasbene Matice

Ljubljanska Glasbena Matica je končno izpolnila svoje instrumentalno imetje z novo orgel, kar je treba zaznamovati kot izredno prireditev, ki bo hvalečno služila v našem pedagoškem glasbenem delu. O instrumentu, ki spada res med prvovrstno uspešna dela, ter o mojstrih, ki so ga postavili v kras Hubadove dvorane v poslopu Glasbene Matice, smo poročali že v nedeljskem »Slovenec«. Snoči pa se je vršila slovesna blagoslovitev, ki jo je opravil stolni dekan in kanonik dr. Kimovec. Slovesnosti je prisostvovala izredna množica ljubiteljev orgelske umetnosti, da je bila majhna Hubadova dvorana napolnena polna. Po blagoslovitvi se je vršila kratka glasbena prireditev, ki je imela namen dvigniti slovesnost samo, obenem pa pokazati občinstvu vrednost novega instrumenta. Orgelski virtuoz msgr. Stanko Premrl je zaigral po več izbranih skladb treh naših orgelskih mojstrov zborov, Riharja, Foersterja in Hladnika, vmes je pa delni zbor Glasbene Matice pod vodstvom ravnatelja Polica zapel nekaj njihovih zbornih del. Ta glasbena prireditev je lepo uspela.

Po njej pa se je vršil redni letni občni zbor Glasbene Matice ljubljanske. Ker so volitve doleteli in so se zadnje vršile pretečno leto meseca februarja, so tedaj topot odpadle in obstoja se vnaprej odbor, sestavljen iz predsednika dr. Ravniharja, tajnika g. Mahkota, blaginika dr. Cerneta in ostalih že danih odbornikov. Pač pa so bila osrednja točka zbora poročila o delu Gl. M. v pretečenem letu. Glavno snov tega dela je podal tajnik g. Mahkota in na široko razrazil vse uspehe, ki jih je to delo rodilo. Da omenimo glavne od njih, naj imenujemo predvsem nabavo orgel, ki so sinteza doneskov Glasbene Matice in Filharmonične družbe, dalje pa veliko pozitivnosti, ki obsaja v ustanovitvi novega inštituta za slovensko glasbeno folkloro, ki je bil res že nujen, in ki je silno uspešno poverjen v vodstvo strokovnjaku g. Francetu Maroltu. Se se je dotikalo poročilo uspeha dela Glasbene Matice v njeni soli, zboru, orkestralnem društvu, dalje v izdajanju glasbene literature, v trgovski funkciji knjižarne, v pomnožitvi glasbenega arhiva itd. itd. Zaključek je izšel iz misli o da je vse delo posvečeno procvitu slovenske glasbene literature. Po blaginjskem poročilu, ki je obemalo up v bodočnost na trdnih tleh, in po nje odobravitvi je po nekaj slučajnostnih sklenih občni zbor končal v miru in splošni zadovoljnosti.

Društvo prijateljev poljskega naroda

je imelo v ponedeljek svoj redni občni zbor, na katerem je g. konservator dr. Stele mesto obojelega predsednika prof. dr. Moleta poročal o delu društva. Društvo je vzdrževalo tedaj poljskega jezika, ki ga je vodil g. inž. Skerlavaj, proslavilo poljske narodne praznike (19. marca in 3. maja) z opero Halko, predaval dr. Steleta, prof. Vodnika in predsednika dr. Moleta, priredilo razstavo slikarja Skocylasa, sprejemalo poljske izletnike (dramatsko solo, filateliste itd.), pomagalo pri Slovanskem plesih in tudi sicer so člani propagirali poljsko duhovno kulturo (prevode iz poljske književnosti: Križarji, Legniško bojišče, Gospod Tadej itd.). Počastilo je spomin umrlega odbornika V. Vrtovca. Novi odbor je sledeči: predsednik prof. dr. B. Molet; ostali odborniki: msgr. dr. Debevec, konservator dr. Stele, profesor Kohlar, prof. dr. Sušnik, inž. Skerlavaj, učitelj Mazi, urednik Borko in urednik prof. Debeljak. — Novi odbor si je postavil nalogo, da izdela čimprej Slovencev tako potrebno slovnico poljskega jezika in poljsko-slovenski slovar. Zato zasluži vso podporo naše javnosti.

Kulturni obzornik

Gregorin: V času obiskanja

Osem postaj o Jezusovem poslanstvu. Z belim oznanila, s prerokovanjem besede Gospodove o Izraelu in zmagovalnem Njegovim. — Jugoslovanska knjigarna, 1935; str. 103.

Pasijonske igre so bile Slovincem od nekdaj priljubljene. Poznamo škofjeleško procesijo, kjer so rokodelske skupine ob nekakšni melodramatični živi sliki recitirale. Niko Kuret je jo moderniziral v smislu idealističnega misterija. Nasprotno pa Finžgarjeva prireditev nemškega Pasijona temelji na realističnem igranju, ki Jezusa počloveči in kot človeka povelja. Gregorin in p. dr. Tominec sta svoj čas po svoje priredila »Pasijona«, zgodbo o trpljenju Boga-človeka, ki je odrsko dosegla velik uspeh. Iz tega zametka, se mi zdi, je nastala pričujoča drama, ki noče biti samo zgodba trpljenja, ampak tudi poveljanja Gospodovega. Gregorin se je postavil na kompromisno stališče: vzel je realistično osnovo, toda osebe, predvsem pa Jezusa, je stiliziral, ga privdignil s tem, da mu je dal v usta samo tiste besede in v takem redu, kot so izpričane po sv. pismu. S tem Jezusa ni naturaliziral, ampak ga idealistično obdržal na dostojni višini: kot Učenika, Poslanca, Duhovnika, Sodnika, Kralja in »Človeka«, Sina božjega in Odrčenika. Vsaka slika ilustrira po eno duhovno veličino in oznako Jezusovega poslanstva. Odlika Gregorinova, poznavevala odra, pa je ta, da je ni pokazal v shematični stališnosti navadnih ljudskih iger, ampak je dal dejanju vdahniti življenje: stopnjevanje in rahlo višen konflikt, ki se pojavi izven glavne osebe, v masi, ki spremlja Jezusovo delovanje. Jezusova oseba je ves čas dostojanstveno mirna, govori v nas in stoji pred nami popolnoma tako, kot je v naših srečih

Se o našem bodočem zoološkem vrtu

Nedeljski članek »Za naš zoološki vrt« in novela »Železne prečke« sta si na prvi pogled v hudem nasprotju. Čeprav sem avtor obeh, »Železne prečke« je opis nekega zool. vrta v inozemstvu in je obenem zgled, kakšen zoološki vrt ne sme biti. Da pa naš bodoči živalski vrt ne bo tak, moramo sami skrbeti. Da nas vodi prave smernice, smo pač jasno videli na jesenski razstavi. Naša srna je imela za zajutrek kavo in kruh, opoldne žgance. Sploh večina živali, ki smo jih imeli razstavljene ni vedela, da nimajo prostosti. Popolnoma druge razmere ima lahko zoološki vrt za živali in ptice, ki so bile zunaj odraščene ujetje, in one, ki so bile doma vzgojene.

Je pa naše geslo in bo ostalo: Živali olajšaj sužnost, če je že sužnja. Jeseni smo nekaj ptic, ki so bile divje ujetje, obročili in spustili, saj so živali in ptice, ki so stalno zunaj, proste, le za razstavo jim malo tesneje odmerimo prostor, na katerega smo vezani. Za stalni zool. vrt nam je pa vodilo: Raje manj, a toliko bolj svobodno, bolj v prirodnih okoliščinah!

Naš zool. vrt si mora in si je vzel za vzgled redke zool. vrtove kot budimpeštanskega, kjer sploh ni nobene kletke, pač pa edina ograja — voda.

Upajmo na lep, dostojen zool. vrt, seveda je to stvar časa in pa dobre volje, pa ne toliko posameznih kot celote.

Zato: Na delo!

Za »NOE«, zool. društvo.
Ljubljana, Gosposvetska 10/I.
Joža Herfort, urednik

Na sporedu, ki ga bo izvajalo Glasbeno društvo »Ljubljana« na nedeljski prireditvi Društva za varstvo deklet ob 4 popoldne v veliki dvorani hotela Union je nastopila mala izpremembra. Izvajalo bo: 1. Brobič: »Na poljanca, mešan zbor; 2. Ferjancič: »Planinarica«, mešan zbor; 3. »Pasel Janko tri volje; Slovaška narodna. — Vstopnice za to prireditev, ki ima zlasti še privlačno točko Križarjev in Klarice, se dobivajo že v pisarni Kolodvorskega misijona, v Unionski trafiki in trgovini Sfilgoy.

Prvi tisoč že prekoračen. Po novem letu je bil vedno izredno velik naval v bolnišnico, toda se nikoli ne tolikšen, kakor je letos. Dasi ni potekla niti polovica meseca, vendar je število novo sprejetih bolnikov že prekoračilo en tisoč. Ako bo šlo tako dalje, bo prekoračeno ob koncu leta celo lanske število bolnikov, ki je bilo, kakor smo že poročali, izredno veliko. Priporočati bi bilo bolnikom iz oddaljenih krajev, zlasti iz dolenskih in štajerskih krajev, naj se raje bolj zatekajo v bližnje bolnišnice, ne pa da vsi silijo v Ljubljano. V bolnišnici mora pa sedaj mnogo bolnikov ležati na tleh, ker nimajo dovolj postelj!

Huda nesreča v tovarni. V Jelačnovi tovarni zamaškov v laču se je večeraj dopoldne zgodila huda nesreča. 30letni delavec Ivan Hren iz Tacna je mazel z oljem stroje, med delom pa je zagrabil transmisijski jermen in ga nekajkrat zavrtel po zraku, nato pa ga butnil z vso silo ob tla. Hren je oblezel nezavesten. Prepeljan je bil v bolnišnico, kjer se do popoldne še ni zavedel. Zdravniki so ugotovili, da ima Hren hude notranje poškodbe, vendar upajo, da mu bodo rešili življenje.

Zveza gospodinj opozarja, da se vsi danes predvajajo o električni kuhinji na Bregu št. 5. Poizkušnja jedil. Vstop prost.

Pri slabih prebavi, slabokrvnosti, sluhšanju, bledici, obolenosti žlez, izpuščenju na koži, tvorbi uravnava »Franz Josefov« voda izborna toli važno delovanje črevesa.

zrastla še iz svetopisemskih zgodb: Gregorin je zrežiral in dramatisiral le množico ob njem, spremljevalce in zasledovalce, in po pravilih dramske tehnike na prava mesta postavil močne Jezusove besede, ki so zaobrnile potek v novo smer. Zato je razumljivo, da je največ mase rabil za temelj, za oznako časa, in zametek intrige, kjer se je vidno in z uspehom naslonil na Pregljevega »Azazela«, katerega vpliv je otipljiv. Cimboli se je Jezus razvil avstron od človeka, tembolj se je Gregorinu oživila anov in realistično započeta drama je zaključil z živimi slikami, alegorijami. In to je nujen konec drame, ki nima v sebi človeške notranje duhovne tragedije, romantične borbe za človekovo očiščenje, kot jo je pri nas ob Jezusu skušal podati Pregelj (Azazel). Gregorinova drama odgovarja realizmu naših ljubkih »križevnih povtov«, ko z Jezusom gremo od postaje do postaje, gledamo plastično svetopisemsko zgodbo v razgibani sliki in čutimo božansko veličino Njegovega človeškega lika. Nad pričakovanje se mu je posrečilo urediti svetopisemsko snov in pripraviti množico na Jezusove besede. Vidi se, da je pisal oderski človek. Drama bo imela uspeh na vsakem odru, kjer se lahko razkri masa (22 moških in 3 ženske), in postavi primerno okolje. Te prvine namreč delajo in drže drama. »V času obiskanja« je resna svetopisemska dramatisacija, sama v sebi dramatsko povezana, in v vsem odgovarja cerkvenemu izročilu (škofjski imprimator) ter ima poleg tega še zelo uporabljive režiserske opombe. Sama naslova stran — se mi zdi — ni za zgolj književno delo primerna. — td.

Nove brošure

Moderna socialna knjižnica (MOSK) v Zagrebu je kot 11. zv. izdala S. S. Nilova: Selo u Rusiji (32 str.), kjer govori o ruskem kmetu pred revolucijo in po njej, o prvem in drugem Leninovem programu (Sovhozi), o Stalinski »pijati letki« in »kohozi« ter o kmečki prosveti. Pod-

Filatelija

Znamke Zveze narodov

Društvo narodov je meddržavna, ali, če hočemo, naddržavna ustanova, ki ne uživa suverenitete. Gre za novo politično tvorbo, ki še ni dosegla niti svojih temeljev. Razločno pa opazujemo pri tem stremenje po neki vrsti suverenitete, kar se kaže v raznih smereh (mednarodna policija, oz. vojska kot organ ZN, internacionalizacija zrakoplovstva itd.).

Med vidne znake suverenitete spada pravica izdajati poštne znamke, ki se na teritoriju dotične države izključno uporabljajo. Ob prevratu vidimo sicer v novo nastalih državah iz tehničnih razlogov neko prehodno dobo z raznimi provizoriji, slučaj Mesta Vatikana pa kaže, da se novo nastale suverenitete kar najbolj požurijo s tem vidnim znakom državne samostalnosti.

Društvo narodov se je, sicer ne sočasno z njegovo ustanovitvijo, pač pa že leta 1922 zahotelo po lastnih znamkah in štejemo danes že 81 različnih znamk, ki s preiskom »Societe des Nations«, odnosno »S. d. n. Bureau international du Travail« predstavljajo čisto svojevrsno serijo znamk. Te znamke porablja sekretariat ZN, odnosno njemu podrejeni mednarodni delovni urad za frankiranje lastnih uradnih pošilk, odpremljenih v lastnem poštnem uradu v Ženevi. Nikdo drug — ne urad ne oseba — jih ne sme uporabljati, zato teh znamk tudi ni mogoče dobiti v nerabljenem stanju. Ko pa je uporaba lastnih znamk (Posthehold) znak suverenitete, Zveza nar. pa ne uživa suverenitete, predstavljajo znamke DN nujno neko posebno kategorijo znamk, ki se očitajo v prav svojevrsnih pojavih.

Znamke DN so namreč prav za prav znamke švicarske zvezne republike raznih izdaj v vrednosti od 2 in pol centina do 10 frankov švicarske valute, ki so zgolj z zgornjavedenimi preiskoma dobile svoje poseben značaj. Katalogi si pri klasifikaciji teh znamk niso vedeli pomagati drugače kako tako, da so jih vrstili med švicarske znamke, kar pa seveda ni. Službena znamka je namreč ona znamka, ki jo na teritoriju dotične države izključno uporabljajo samo oblastva in uradi ali ustanove te države. DN pa ni niti švicarski urad, niti švicarska ustanova.

Zveza je samo redni sedež društva narodov; zasedanja so bila doslej v Parizu, Madridu in v Rimu. Pred nekaj tedni smo v novinskih čitali, da se bo prihodnje zasedanje na željo turške vlade, ki postavi za to zasedanje predsednika, vršilo v Carigradu (Ankari). Do tega sicer ni prišlo, ker se baš te dni zasedanje vrši v Ženevi pod predsedstvom Tefrika Ruždi Arasa.

Toda kaj bi bilo v slučaju preložitve rednega seveda, n. pr. na turška tla, z znamkami društva narodov? Jasno je, da društvo narodov svojih znamk vsled njihove povezanosti s teritorijem švicarske zvezne republike brez pristanka, odnosno primernega dogovora s turško vlado za svoje uradne pošilke, ki bi jih odpremljalo na teritoriju turške republike, ne bi moglo in smelo rabiti.

Nastale bi najrazličnejše možnosti. Ona, da DN porablja enostavno znamke dotičnega teritorija — odpremljuje se časovno svojem stremeljenju po lastnih znamkah — nas ne zanima, v kolikor ta možnost ne dokazuje posebno nazorno polovičarstvo znamk DN. Najverjetnejše je, da bi dobili za čas zasedanja DN na turških tleh turške znamke s primerno priloznostno označbo, kakor se je to zgodilo leta 1923, ko je DN zasedalo v Madridu in je bilo takrat izdanih 14 raznih španskih znamk z napisom »Sociedad de las Naciones«, odnosno kakor se je zgodilo leta 1927, ko je Bureau international du Travail zasedal v Berlinu, in so bile pri tej priliki tri tekoče nemške znamke odpremljene z oznako »I. A. A.« (Internationales Arbeitsamt) Toda take znamke ne bi bile znamke DN, marveč turške znamke priloznostnega značaja, kakor so bile »Sociedad« in »I. A. A.« znamke prave španske, oziroma nemške frankovne (ne službene) znamke, katere je za časa njih veljave smel rabiti vsakdo za frankiranje svojih (privatnih) pošilk, medtem ko jih DN ex officio za odpremljanje svojih uradnih pošilk ni rabilo niti v Madridu niti v Berlinu. Te vrste znamk dobimo zato tudi v nerabljenem stanju.

Priказali smo predmet ne samo radi njegove filatelistične zanimivosti, marveč predvsem v obrambo našega ljubitelstva, kateremu neinteresirani in površni opazovalci prav rad očita neraznost ali še huje pregrehe.

Službene znamke DN so medtem dobile svojega tekmeča in sicer po nastavi, ki je pravopolitično njemu najbolj slaba. Mednarodno razsodišče v Haagu je opremilo, seveda v dogovoru z nizozemsko pošto upravo šest nizozemskih znamk s preiskom »Cour permanente de Justice Internationale«. Glede teh znamk velja isto kot zgoraj navedeno: tudi te znamke so dvoživke, ki jih katalogi štejejo med nizozemske službene znamke, dasi to niso, ker mednarodno razsodišče v Haagu ni nizozemski urad. Seveda tudi teh znamk ni dobili v nerabljenem stanju.

M. G.

Sah

Šentpeterski šahovski klub v Ljubljani si je a svojim lamskim programom nadel nalogi, da 1. razširi smisel za prelepo viteško igro med vse sloje in povabi storo in mlado, bogate in revne v prijateljsko družbo, ki bi se slišala dvakrat tedensko in kjer bi v plemenitem tovariškem tekmovalstvu našli vsi člani lepo zabavo, temeljit ponk, prav vsi pa nekaj uric življenjske utehi; 2. da bi bil v prijateljskem in iskrenem stiku z vso deželo, ki bi ji daljaj pobudo in s katero bi prirejal dobre šahovske tekme. Saj nam je znano, kako vneto se ponekod na kmetih, po vaseh in vodjih trgih na Gorenjskem, Dolenjskem, Notranjskem in Štajerskem, zbirajo okrog šahovnice; kako radi bi napravili konec vsem sirovim hazardnim igrarim in pritegnili slovensko mladino k igri, ki ima vse osnove, da jo navaja k resnejšemu mišljenju. Poleg tega je mnogo inteligence, ki je po svojem službenem razmerju raztresena po vsej deželi. Tako so učitelji, zdravniki, duhovniki, advokati itd., ki bi prav radi gojili šah v tej ali oni obliki in bi prav tako radi navajali druge k tej dobri zabavi. Po naših bolnišnicah, kjer se ure bolečin tako neizmerno dolge, naj bi bolniki — kolikor jih ne ovira bolezen — igrali šah, ki jim bo zmeraj znova vcepil malo življenjskega optimizma. Kaznjencev po ješniških predstojnikih ne morejo nuditi resnejšega in koristnejšega razvedrila, kakor je šahovska igra.

Omenjeni dve nalogi je Šentpeterski šahovski klub vedno imel v očeh. Mnogo se je trudil, pa tudi že lepo uspel. Lepo število članstva se rado zbira ob igralnih večerih. Z deželo prav tako sodelujemo. Na sv. Treh kraljev dan smo tekmovali s šahovskim klubom v Dravljah, ki smo ga porazili, a nudi nam je čvrst odpor. Revnina tekma se, žal, ni odigrala s Stišno se tudi že pogajamo.

Tako gremo naprej! Vsi, ki ljubite šah, ste naši prijatelji! Oglasite se in delajte z nami! S temi gesli gremo na občni zbor »Šentpeterskega šahovskega kluba«, ki se bo vršil v soboto, dne 26. t. m. ob 8 zvečer v salonu gostilne Mencinger na Smartinski cesti. To bo naša notranja manifestacija, h kateri valdimo poleg vseh rednih in podpornih članov ter prijateljev, zastopnike drugih šahovskih klubov, tudi one, ki bi ne dobili posebnega povabila.

S šahovskim pozdravom

Odbor Šentpeterskega šah. kluba.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 16. januarja: 12.15 Odločki iz oper na ploščah 12.50 Poročila 13.00 Cas, orkester Paul Godwin igra na ploščah 18.00 Ploče po željah 18.30 Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj) 19.00 Sokolska okrožja in njih pomen (Jože Kregar) 19.30 Cas, jedilni list, program za četrtak 19.30 Nacionalna ura: Sumadija (iz Belgrada) 20.00 Komorni trio 21.30 Fantje na vasi 22.00 Cas, poročila 22.15 Radijski orkester 23.00 Esperanto: Naš amušarski raj (Jože Kozlevčar).

Drugi programi

Sreda, 16. januarja: Belgrad: 20.00 Ljubljana 21.15 Evropski koncert iz Svile 22.30 Ploče — Zagreb: 20.00 Ljubljana 21.15 Evropski koncert — Dunaj: 17.05 Avstrijski komponisti 19.40 Arja in dueti 21.45 Evropski koncert iz Bazla 22.15 Jazz 23.00 Ploče — Budimpešta: 19.30 Jazz in petje 21.15 Evropski koncert 22.20 Ciganska glasba 23.30 Salonska glasba, jazz — Milan: Trst: 17.10 Ploče 20.45 Igra, nato plesna glasba — Rim-Bari: 17.10 Zabavna glasba 21.00 Travatja, opera, Verdi — Praga: 19.10 Vojska godba 20.10 Pesmi 20.30 Polnočno sonce, igra 23.00 Peter večer češkoslovaškega čimslarskega društva — Varšava: 20.00 Ciganske romance 21.00 Chopinova klavirska glasba 21.40 Violinska glasba 22.30 Plesna glasba — Berlin: 18.30 Narodne in umetne pesmi 21.00 Simfonični koncert — Königsberg: 19.30 Iz opert 21.00 Schumannov oratorij — Hamburg: 19.00 Narodna glasba 21.00 Pete ljubljanske izpovedi — Bratislava: 20.00 Ploče 21.00 Berlin — Lipsko: 19.00 Glasba s puste 20.00 Vasi 21.00 Glasba puste — Köln: 19.00 Kabaret 21.00 Plesna glasba — Frankfurt: 18.30 Zabavna glasba 21.00 Pestra ura — Stuttgart: 18.30 Plesni večer 21.00 Ljudska ura o snegu — Mannheim: 19.00 Frankovski skladatelji 21.00 Ploče — Zürich: 19.40 Plesi in balet 20.15 Vokalni koncert H. Schlusnus 21.15 Evropski koncert iz Bazla (moški zbor, solo v Jodljanju itd.) — Strassburg: 21.45 Favstovo pogubljenje, opera, Berlioz.

Napredak, časopis za pedagogiko, ki ga izdaja v Zagrebu Hrvatsko pedagoško-književni odbor in Jugoslovansko učiteljsko združenje, prinaša več šolsko-pedagoških člankov (n. pr. Različiti smerovi pedagogije u vezi sa naukom o nasledju) itd. — Jugoslovanski veterinarski glasnik (št. 1.) vsebuje bogate strokovne članke o živinorejskih razmerah pri nas in drugod (Bolgarska, Holandija). Slovenski članki so: Zmlečje, K reorganizaciji izvoza govedi iz Rumunije, ter Zapisnik Dravske sekcije J. V. U. — Jugoslavija, Jugoslovanski turizam, ima več člankov v nemščini in angleščini o naših krajih. Tako n. pr. F. S. Copeland, The South Adriatic as a Winter Resort, ter pregled Skigaladije in Slovenien. — Novi život, list za bezalkoholno kulturo, Zagreb, (broj 4—6) se v članku dr. Vrhovca: Pregled razvika predratnog trezvenjačkog pokreta, ozira tudi na slovenske razmere: to izvedemo, da je že dr. Grbec v 17. stol. pisal proti pijančevanju, ter da je prvo protialkoholno organizacijo v Jugoslaviji ustanovil škof Missia 1877 (Društvo treznosti za ljubljansko škofijo). Zasluguje daljni razvoj naših organizacij (Svete Vojске, III. kongres itd.) ter da končno sodbo o slovenskem abstinenčnem pokretu: »Kar se tiče temeljne opredeljenosti, se ni abstinencijemu gibanju v Sloveniji, ki so ga zasnovali in vodili cerkveni krogi, posrečilo, da bi svoje delovanje postavili na sigurni ideološki temelj popolne zdržnosti. Mislimo, da se ne motimo, če trdimo, da je ta idejna pomanjkljivost, ki je zahtevala tudi svoj poseben način udejetovanja, glavni razlog, da to gibanje vključ res ogromnem naporu in izvanrednemu smislu za organizacijo ni dosegel onih rezultatov, kakor bi jih v resnici od njega pričakovali.«

— Pri nagnjenju k odebaleosti vzbuja redna uporaba naravne »Franz Josefov« grenčice jako delovanje črevesa in dela telo vitko.

Novi časopisi

Elektrotehniški vestnik (št. 12.) ima zanimive članke iz svojega področja, tako zlasti »Korak dalje v elektrifikaciji Dravske banovine« ter »Električni ABC«. — Fotoamater, mesečnik za foto in kinoumetnost (jan. 1935), ima poleg strokovnih člankov 4 lepe umetniške priloge, ki pričajo o visoki stopnji naših ljubiteljev fotografske umetnosti. —

Še o hranilnih knjižicah

Opisali smo že sedanji pojav novih pre-kupčevalcev, ki trgujejo s hranilnimi knjižicami in pri tem še precej zaslužijo ali pa tudi izgube. V zvezi s tem bi bilo zanimivo navesti nekaj stvarnih dogodkov, ki so se pripetili s hranilnimi knjižicami v Ljubljani.

Trden kmetijski gospodar je po neki svoji sorodnici, ki je umrla brez oporoke, podedoval hranilno knjižico nekega večjega podeželskega zavoda. Kljub obsežnosti in plodnosti svoje kmetije pa se je mož pred leti spustil v neke kupčije z lesom, pri čemer je izgubil večjo vsoto. Zaradi tega se je zadovoljil pri nekem zavodu v Ljubljani, ki ga je seveda marljivo terjal za povračilo denarja in obresti. Dolg sicer ni bil tolikšen, da ga njegovo posestvo ne bi preneslo, povrh tega pa je podedoval še hranilno knjižico, ki je zalegla toliko, da bi mu še ostalo, tudi ko bi poplačal ves dolg, samo ako bi nominalna vrednost naloženega denarja odgovarjala dejanski vrednosti vloge. Mož je zvedel, da so v Ljubljani ljudje, ki hranilne knjižice kupujejo, čeprav pod nominalno ceno. Šel je v Ljubljano in se res seznanil z nekim mešetarjem, s katerim sta se hitro zme-nila za kupčijo: 55% nominalne knjižice, plačljivo v dveh obrokih. Mešetar namreč ni imel dovolj denarja, račun pa je, da bo knjižico takoj prodal in plačal še drugo polovico kupnine. Dejal je prodajalcu, da mu plača drugo polovico kupnine naslednjega dne. Mož je bil s tem zadovoljen, ker mu je mešetar ponudil zadostno lamstvo. Ostal je do naslednjega dne v Ljubljani. Drugi dan pa mu je prinesel presenečenje: mešetar je res točno prišel in mu izplačal ves dolžni znesek za knjižico in kmetijski gospodar je dal celo za majhen šliokot. Med pijačo pa se mu je

mešetar izdal: »Dobro sem zaslužil pri vaši knjižici. Zavod, katerega knjižico imate, je k sreči v zadnjem času dobil precej posojil povrnjenih od zaščitenih kmetov in more sedaj manjše vloge že izplačati. Knjižice so sedaj po 90%. Jaz sem zaslužil sedaj 80%. Dobra kupčija, kaj ne, za prihodnji liter dam jaz! Kaj je hotel kmet; spoznal je, da se je prehitel za en dan in da je zgubil pri tej kupčiji, na pol pa je bil le zadovoljen, ker je imel vsaj denar, da se je mogel z njim odkrižati nadležnega denarnega zavoda v Ljubljani.

K nekemu takemu mešetarju sta te dni prišla dva dostojno oblečena, takorekoč »fina« go-spoda ter mu ponudila hranilno knjižico z na-ložbo 200.000 Din. Ponujala sta jo zelo poceni: po 45%, torej za 90.000 Din. Toda prekupevalci knjižice niso od včera, temveč izurjeni mešetarji, ki ne gredo na vsako kupčijo, tako kot kokoš v past. Denarni zavod, ki je knjižico izdal, stoji še precej dobro in so njegove knjižice ceneje več, kakor po 45%. Zato prodajalcema ni zaupal, tem-več jima je dejal, naj knjižico pustita pri njem, da se bo informiral o zavodu — v resnici je domneval, da je bila knjižica kje ukradena ali da je ponarejena. Toda prodajalca s tem nista bila zadovoljna, pobrala sta knjižico in odšla. Pozneje je prekupevalec zvedel, da je bila knjižica res ukradena. Morda sta prodajalca prodala knjižico kakšnemu manj previdnemu kupcu.

Takih zgodb o knjižicah bi mogli navesti cel kup. Ti dogodki so pač posledice sedanje denar-ne krize in dokazujejo, kako potrebna je tudi z ozirom na kupčijsko moralo sanacija denarnega trga.

Star grešnik pod ključem

Celje, 15. januarja.

Vitanjski orožniki so v nedeljo, dne 13. t. m. aretirali v Trbovljah 33-letnega brezposelnega trg. pomočnika Ivana Korošca, doma iz Vitanja. Are-tiran je bil zaradi številnih tatvin, ki jih je lan-sko leto izvršil v različnih krajih. Korošec je šele lani prišel iz kaznišnice v Stari Gradski, stanoval v Trbovljah in drugih krajih ter se preživljal iz-ključno s tatvinami. Izvršil je nad 30 velikih in malih tatvin. Še zadnjo nedeljo, ko je bil areti-ran, je nameraval izvršiti v Trbovljah večjo tatvino. Priizal je večino tatvin, med temi tudi tri v Celju.

Ostale vesti

— Nova pasijonska drama. Gledališke odre opozarjamo, da je izšla v založbi Jugoslovanske knjižarne izvirna pasijonska drama »V času ob-skupljanja«, ki jo je napisal Edvard Gregorin, član drame Narodnega gledališča v Ljubljani. Drama prikazuje v 8 živih in dramatičnih slikah — izrael-ski, rimski in Jezusov svet, njegovo delovanje, trpljenje, smrt in poveljevanje. Vlog je 23: sami zanimivi in življenjsko resnični značaji. Pisatelj je ustvaril nešablonsko, jezikovno in igralsko izredno lepo, miselno in čustveno globoko zajeto delo, ki bo neštetim odrom in bravcem dobrodošlo. Opozarjamo na to zelo pomembno delo, ki je tudi v igralsko-tehničnem oziru na višku, in krasno zunanjo opremo. Izvod stane 26 Din.

— Vodovod in javna razsvetljava v Ko-čevju. Kranjske deželne elektrarne že delj časa grade dodatne naprave v mestnem vodovodu, da bi mesto ob suhih mesecih imelo dovolj vode. Zložitve bodo temeljite in se ob je-senskih ter pomladarskih nalivih ne bo bati, da nam iz pip priteče kalna ali celo blatna voda. — Javna, cestna razsvetljava se tudi do-vršuje. Napeljevalci KDE so kljub neugodnim vremenskim razmeram že po celim mestu po-stavili po zidovih, nad sredino cest in križišč zavarovane žarnice z okusnimi senčniki. Na tujca napravljiva smotreno razporejena razsvetl-jaava prav ugoden vtis. — Snega je v Kočevju dovolj. Mlado in staro je na smučeh in se prepeljava po položno nagnjenih travnikih okrog Mahovnika, Salke vasi, Zeljeh, Cvišlarjev in Livoda. Celu avtomobil tujcev iz jugovzhoda se je že pripeljal smučat. — »Reka« Rinža je debelo zamrznila.

— Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice zavžetje zjutraj na tešče zelo lahno odvajanje brez vsakega napora. Specialisti za srčne bolezni so dospeli do prepričanja, da učinkuje zanesljivo in brez vsakih težkoč »Franz-Josef« voda celo pri zelo težki napaki zaklopnice.

— Huda nesreča. 35-letni delavec Miha Gumsej v Poljčanah se je pretekli petek hudo ponesrečil. Ko je gibal mladega, krotkega bika iz hleva, se je bika na zamrznjenih tleh spod-rinilo in je padel. Gumsej je hotel pomagati živali na noge, pri tem ga je pa bika zabodel po nesrečnem naključju v oko ter mu ga iztaknil. Pripeljal so ga nemudoma k zdravniku, ki mu je nudil prvo pomoč, nakar ga je poslal v bol-nišnico. Tudi drugo oko je v nevarnosti.

— Prepevden tisk. Službene novine št. 9 objavljajo, da je državno tožilstvo v Zagrebu prepovedalo prodajati list »Das illustrierte Blatt« št. 52, ki izhaja v Frankfurtu.

Najboljši pripomoček

pri vsakem knjigovodstvu je AGRIPA. Prospekte in topogledna navodila daje knjigo-vodstvo M. Tičar v Selenburgovi ulici št. 1.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, jeter, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— Prelatu je hotel odgrizniti prst. Na ne-verjeten način je neki zločinec hotel oropati prelata v Vel. Bečkercu dr. Stjepana Kovača, generalnega vikarja za Banat. Ko se je vrnil prelaz z nekega obiska domov, je na hodniku našel dva mlada človeka, ki sta ga prosila, da bi mu snela poljubni prstan na desni roki. Pr-stan je zlat z briljanti in ima ametist, ki je vreden 10.000 Din. Dr. Kovač je obema ponudil prstan v poljub, toda poljub drugega človeka je bil strašen. Neznaneec je namreč prelata krepko ugriznil v prst z namero, da mu ga od-grizne s prstanom vred. Od velike bolečine je dr. Kovač zakričal, nakar je prišel na hodnik sin njegovega prijatelja, ki ga je spremljal, nakar sta oba neznana roparja v splošni zmed-i pobežnila. Prelatu so takoj obvezali rano, poli-cija pa je uvedla preiskavo.

Celje

— Skioptično predavanje o zgodovini evhari-stičnih kongresov. V ponedeljek, dne 21. t. m. bo ob 8 zvečer v veliki dvorani Ljudske posojilnice skioptično predavanje o zgodovini evharističnih kongresov. Predaval bo gosp. Vinko Zor iz Ljub-ljane. Naj polnoštevilna udeležba pri tem skioptič-nem predavanju priča, da se tudi Celjani dostojno pripravljamo za veliki evharistični kongres, ki bo letos poleti v Ljubljani.

— Plačevanje uslužbenkega davka. Vsi delo-dajalci, ki plačujejo uslužbenški davek v davčnih znamkah, naj predložijo davčni upravi v Celju vse uslužbenške knjižice svojih nameščenec v kon-trolo do konca meseca januarja 1935. Proti delo-dajalcem, ki se temu pozivu ne bodo odzvali, bo davčna uprava postopala po čl. 138 zakona o n. davkih. Nadalje poziva davčna uprava vse delo-dajalce, ki zaposlujejo hišno služabništvo, da si zato nabavijo do konca januarja 1935 uslužbenške davčne karte po 52 Din, ki se dobe v trafikah.

— Vsi lastniki živine in prevoznih sredstev se pozivajo, da oddajo najkasneje do 20. t. m. v smislu navedbe komande celjskega voj. okruha št. 660 od 11. t. m. »komorske liste«, ki so jih svoječasno prejeli od mestnega poglavarstva v Celju.

— Lastniki psov morajo čimprej, vendar pa najkasneje do konca meseca februarja 1935 naba-viti pasje znamke proti predpisani letni taksi 100 Din, pri čemer 4 Din za znamko, skupaj 104 Din.

— Plačevanje najemniškega vinarja. Hišne posestnike opozarjamo, da je dne 1. januarja t. l. zapadel v plačilo najemniški vinar za prvo tro-mesečje 1935. Stranke se pozivljajo, da zapadle zneske plačajo pri mestni blagajni celjski zane-sljivo do 30. januarja t. l.

Ptuj

Prijava nabornih obveznikov. V smislu zaka-na o ustroju vojske se pozivljajo vsi mladeniči, rojeni leta 1915, ki stanujejo na področju mesta Ptuj, da se javijo na mestnem magistratu najkasneje do 31. januarja 1935. — Ako se mladenič ne more iz kateregakoli vzroka osebno javiti, so ga dolžni javiti njegovi starši ali delodajalec. — V istem ro-ku imajo starši javiti mladeniče rojene 1915, ki ne stanujejo v mestu Ptuj, pa so tjakaj pristojni. Na-dalje se v smislu istega zakona pozivljajo vsi mlade-niči, rojeni leta 1927, stanujoči v Ptuj, ne glede na njihovo pristojnost, da se javijo na mestnem magi-stratu najkasneje do 31. t. m. v svrhu vpisa v seznam vojskih obvezancev.

Nevarno se je ponesrečil 82-letni upokojenec Nikola Tenjer. Pri padcu si je zlomil desno roko. Zdravi se v ptujski bolnišnici.

Naše dijaštvo

Obe akademski kongregaciji imata drevi svoj redni cerkveni sestanek. Kongregacija Marijinega Oznanjenja ob 30 15 v samostanski kapeli ob. franči-skana, kongregacija Kraljice apostolov ob 19.45 v je-zuitskem kolegiju, Zrinjskega cesti 9. Člani, pridite polnoštevilno! Gostje vabljeni! — Prefekti.

Mariborske vesti:

Komunistični proces v Mariboru

Danes se pričinja pred mariborskim velikim senatom proces, za katerega vlada v Mariboru iz-redno zanimanje. 15 mladih ljudi se bo zagovarjalo radi komunistične propagande. Med temi so tri de-kleta. Vsi obdolženci so dijakci, visokošolci, abiturijenti in srednješolci, le dva sta učitelja in sicer 28-letni Milan Apih in 25-letni Franc Vrunč. Oba slednja sta bila svoječasno in sicer julija lanskega leta v družbi starih mladih soosumljencev pred velikim senatom. Bila sta obsojena vsak na 6 me-secev strogega zapor, ostali pa oproščeni. Radi pritožbe državnega pravdnika pa je kasacijsko so-dišče v Zagrebu sodbo proti obema razveljavilo. Ker so prišli med tem časom proti obema na dan še nove obdolžitve, prideta sedaj ponovno pred

□ Dvakrat, da, kdor hitro da. Z nastopom mraza je dosegla revščina in beda brezposelnih revežev vrhunec. Zaloge, ki jih ima Pomožna akcija, in denarna sredstva kar kopnijo in bodo v najkrajšem času izčrpana. Bati se je, da bo podporni del zastalo, če ne bodo priskočila na pomoč dobra srca Maribora. Vršijo se sedaj zbirke za Pomožno akcijo po stanovanjih po vsem mestu, napredujejo pa le počasi. Če ke-daj, velja sedaj pogovor: Dvakrat, da, kdor hitro da!

□ Drava zmrzuje. Kadar začnejo plavati na Dravi plošče ledu, je znak, da je pritisnil hud mraz, ki bo nekaj časa držal. Prve ledene plošče so se pojavile na Dravi včeraj, ob bregu pa je dobila deroča reka prvi ledeni rob. Zima je sedaj pritisnila z vso silo, ki jo občuti že tudi Drava. Nad falkim jezom je začela reka zmrzovati v vsej širini.

□ Maribor — zimski raj. Film o Mariboru in okolici, ki so ga posneli v poletju, se bo iz-popolnil s posnetki zimskega Maribora in naj-lepših okoliških zimskosportnih predelov. S fil-manjem zimskih krasot se prične v kratkem.

□ Smrt vzornega moža. V visoki starosti 88 let je umrl pri svoji hčerki Barbari Ploj v Ko-cenovi ulici 10 bivši posestnik iz Gočove pri Sv. Rupertu gosp. Martin Malek. Bil je kremenit zna-čaj, prava slovenska narodna korenina in zvest sin katoliške cerkve. Položili ga bodo danes popol-ne ob 15 v družinsko grobnico na frančiškanskem pokopališču k večnemu počitku. Naj mu sveti več-na luč, zalujočim naše sožalje.

□ Na vseslovenske tekme. Mariborska zimsko-sportna podzveza je sklenila, da odpošlje na vse-slovenske smučarske tekme na Bled 7 tekmoval-cov s svojega področja.

□ Prvaki se prijavljajo. V nedeljo bodo na skakalnici v Betnavi skakalne tekme za prvenstvo Mariborske zimskosportne podzveze. Za tekme vlada v mestu in okolici znatno zanimanje, pa tudi med našimi priznanimi tekmovalci. Kot prvi »kanon« se je prijavil Albin Jakopič iz Moistrane. Pričakujejo pa se še prijavle ostalih tekmovalcev iz naše najboljši skakalne garde.

□ Posarski odmevi. Glasovanje v Po-saarju je imelo v Mariboru prav živahne odmeve. Že nekaj dni so se sklepale stave o izidu, od nedelje naprej pa so živeli »neka-teri Mariborčani« v pravi mrzlici... Včeraj zjutraj so oblegali radijske aparate in lo-vili rezultate po vsem svetu. Že ob 8 se je zvedelo, kako je končalo glasovanje, in zve-čer se je na ta račun v Mariboru tudi dvakr popilo...

□ Stari in mladi legajo v grob. Umrli so včeraj v Mariboru: Anton Vrečko, zasebnik, star 72 let; Stauber Julijana, »soroška nočnega čuvaja drž. žel., stara 68 let; Gradnik Matevž, sin kovača, star 4 leta. Naj počivajo v miru!

Nemci zdravijo sklerozo in njene po-sledice z jodom — Francozi s kolo-ridom in kromkom (silicijem) — Angli-zi s manganom in magnezijem — Ho-mopati s »českimi kovinami« in jodom. Katere metoda je najboljša?

RADENSKA!

Ker RADENSKA je edina naravna voda, e e ju-goslavije, v kateri se nihaaio; jod, koloidni kre-mik mangan, magnezij in težke kovine. Ako se bližate »eides« mu letu, ali ako ste iz rodine, katere je nagnjena k sklerzi, morate piti

RADENSKO!

Vič

Sadjarstvo in vrtnarsko društvo na Viču je podalo na rednem običnem zboru obračun o po-slovanju v preteklem letu. Predsednik g. Re-bek Pravdoslav, veterinarski nadsvetnik v p., ki nam bo načeloval tudi v tekočem letu, se je vsem dobrotnikom, ki so podpirali društvo, prav lepo zahvalil, posebno se gospodom pre-davateljem, ki so nam nudili na številnih stro-kovnih predavanjih obilo pouka in katerim pripada veliko zaslug, da se naše društveno živ-ljenje tako lepo razvija. — V četrtek, dne 17. januarja t. l. ob 7 zvečer bo v narodni šoli na Viču prvo sadjarsko predavanje v novem letu. Predaval bo g. prof. Josip Verbič »O sestavi in gojenju zemlje in o toplih in mrzlih gre-dah«. Pričakujemo številne udeležbe. Sadjarji in ljubitelji vrtnarstva pristopajte v naše vrste!

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Gledališka sezona naših podeželskih odrov se je začela. Da nekoliko olajšamo delo vodi-teljem — režiserjem, bomo prinašali od časa do časa seznam iger, ki so najprimernejše za ta ali oni oder — za občinstvo gledalce, kakor za igralce. Ta seznam bo obsegal ljudske igre, drame, veselice, igre za samo moške in samo ženske vloge in otroške igre: Cankar, »Hlapec Jernej in njegova pravica«, drama 8 slik, 27 meš. vl. za oder priredil M. Skrbineš Din 18. — Finžgar, »Divji loveci«, narodni igrak-z s petjem v 4 dej. 25 meš. vl. Din 18. — Finžgar, »Razvalina življenja«, ljudska drama v 3 dej. 7 meš. vl. Din 30. — Govekar, »Martin Krpan«, ljudska igra v 5 dej. 26 meš. vl. Din 26. — Jalen, »Srenja«, drama v 4 dej. 13 meš. vl. Din 25. — Jalen, »Dome, drama v 4 dej. 13 meš. vl. Din 27. — Krek, »Ob vojski«, igrak-z v 4 dej. 8 meš. vl. Din 8. — Krek, »Turški križ«, igra v 4 dej. 8 meš. vl. Din 14. — Muško: »Matije, igra v 3 dej. 9 meš. vl. Din 28. — Re-mec, Zakleti grad, romantična igra v 3. dej., 19 meš. vlog Din 22. — Vse te igre in istotako seznam iger — se dobi v Jugoslovanski knji-garni v Ljubljani.

senat. Ostalih 13 obdolžencev, v starosti od 17 do 22 let, se nahaja v preis-ovalnem zaporu od po-letja sem. Med osumljeni so trije akademiki, štirje abiturijenti in sicer trije abiturijenti gimnazije, 1 učiteljski, 6 pa srednješolcev (3 s klasične in re-alne gimnazije, dva z učiteljske, 1 s trgovske aka-demije). Veliki senat, ki bo sodil osumljence, tvo-rijo predsednik vss. Lenart in prisodniki vss. dr. Pečnik, dr. Kovča, dr. Lešnik in Kolšek. Obtož-ba zastopa državni pravdnik Sever. Vsak obtože-nec ima svojoega zagovornika, katere je pa poveči-ne določilo sodišče in zagovarjajo ex offio. Razprava bo tajna, razen zagovornikov, ji bo prisostvovali samo še 6 zaupnikov, ki jih imenujejo obtoženci, odnosno njihovi branitelji, ter bo trajala dva dni

□ Vrševanje letnika 1917 v vojaške sezname. Vsi v Mariboru stanujoči mladeniči, rojeni leta 1917 brez ozira na kraj domovinstva (pristojnosti), se morajo tekom tega meseca zaradi vpisa v se-znam vojskih obveznikov zglasti v uradnem ča-su v mestnem vojaškem uradu na Slomškovem trgu 11 in prinesiti s seboj krstni in domovinski list. — One leta 1917 rojene in v Maribor pristojne mladeniče, ki žive izven Maribora, morajo prijaviti za vpis v vojaško evidenco njihovi v Mariboru stanujoči starši ali sorodniki.

□ Gluhonemi in slepi. V času od 21. do 26. ja-nuarja se morajo javiti pri mestnem fizikatu vsi starši odnosno varuhi gluhonemih in slepcev iz Maribora ter predložiti rojstne in domovinske po-datke svojih varovancev in ravno tako tudi dav-ne izkaze.

□ Amnestija... Včeraj smo javili o pogodnem odpustu 54 kaznjencev iz jetnišnice. Amnestiranih in izpuščenih pa bo še večje število in tudi veliko drugih kazni se bo izbrisalo. Tozadovni seznam pa še niso gotovi in so bila radi tega poročila nekaterih listov o končnem efektu amnestije pre-uranjena.

□ Smučanje je včasih nevarno. V bol-nišnici imajo že več smučarjev, ki jih je prevlekla vna, na premagajna pažnja spravila z belih poljan na bolniško posteljo. Martin Lorger si je poškodoval desno roko nad komolcem, Rozalija Zima pa si je zlo-mila levo roko.

□ Ni se več vrnila. V nedeljo je odšla s svojega stanovanja Ana Klajnšek ter se do sedaj ni več vrnila nazaj. Dejala je pri odhodu, da gre samo za kratek čas na obisk k prijatelji. Pogrešana je stara 22 let, srednje postave, svetlih las, oblečena v hu-bertus-plašč.

□ 7 dni za puščanje krvi. Pred malim se-natom tuk. okrožnega sodišča so imeli včeraj redkega gosta — pravega podeželskega »spadar-jac«. 44-letni posestnik Janez Maček iz Stare Besnice v Prekmurju slovi po vsej širni okolici kot ljudski zdravnik. Te svoje umetnosti je naučil pri sanitejih, pri katerih je med vojno služil. Zlasti ga čislajo za puščanje krvi, ki je na podeželju še vedno učinkovita zdravstvena pripomoč. Tako je Janez Maček puščal kri tudi posestniku Francu Fuisu, ki je dalje časa bole-hal na sru. Ko mu je pa Maček odprl žilo ter puščal kri, je bolniku takoj odleglo. Ker pa ga je kljub puščanju nekaj dni nato pobrala smr-t, se je javno mnenje dvignilo proti Mačeku. Četudi je zdravniška preiskava ugotovila, da je Fuis umrl radi srčne kapi, je vendar prišel Ma-ček pred stroge sodnike, ki so ga obsojili zgolj radi tega, ker je prejel za puščanje krvi 15 Din plačila. Prisodili so mu 7 dni zapor, pa pogojno za dobo enega leta.

Kaj pravite?

Današnji svet boleha na vseh mogočih bole-znih. Ljudje trpe za sportno manijo ali boljše re-čeno: za »rekordomanijo«, trpé za »modomanijo« in še za sto in sto »manijami«, ki jih nekdanja doba sploh ni poznala. Včasih še tega niso vedeli, kaj je »kleptomanija« (»prijonoje« latinistvo, »pri-rojeno« seveda samo bogatim ljudem), da o »ko-rupciji« niti ne govorimo.

Najhujša bolezen naše dobe pa je nestrpnost. Ljudje ne morejo nič pričakati. Le glejte običn-stvo na kolodvorih pred odhodom kakšnega vlaka — kako mencajo ti ubogi ljudje, kakor da jih jedo najhujše mravlje. Ali pa v gledališču, kako težko čakajo, da se dvigne zastor! In še na stolne stvari je, ki jih ljudje kar ne morejo pričakati: Ali bo — ali ne bo?

Kaj pravite, g. urednik, ali ni ta nepričaka-nost res huda bolezen? Ali res stoji kje zapisano, da moram jaz ali ti prav vse doživeti? — Cemu toraj tisto prerivanje in pritiskanje, da nobeno kurje oko ni več varno pred sosedovim stopalom?

Nekdaj je bilo boljše. V nekem dunajskem ministrstvu je živel — ne delal — mogočen go-spod. Bil je »Hofrat«, kar je nekdaš pomenilo mnogo, kajti 10 starih goldinarjev na dan ni bila malenkost. To je bilo, preračunano na ceno vi-žalije, naših 1000 dinarjev na dan! — Pred tega mogočnega gospoda lorej je nekega dne sluga po-ložil brzojarko, opremljeno z opazko »nujno«. — »Hm, hm«, je zamrmral gospod, »nujno, da, prvo lepo — toda nujno je le, če se človeku »nekam« mudi!«

In gospod »Hofrat« je položil »nujno« brzo-jarko na kup drugih pisanj.

Kaj pravite, ali ni imel mož prav? To je bil ne samo mož, ampak srečen mož in moder mož, ker je imel — čas! Naša doba pa časa ne pozna več in zato je vsa bolna!

Pri sladkorni bolezni

Vam pomaga priznana

ROGAŠKA SLATINA

„DONAT“ vrelo

Vprašajte Vašega zdravnika!

Smrtna nesreča starke

Ljubljana, 15. jan.

V Spodnjem Logatecu se je danes pone-srečila 87-letna zasebnica Marija Maček. Mačkova je kurila v svoji sobici, pri tem pa so ji slabotne roke odpovedale tako, da je plamen padel na njeno obleko ter jo vnel. V trenutku je bila vsa v ognju. Ko so do-mačji pogasili ogenj na njeni obleki, je imela že vse telo polno opeklin. Prvo pomoč ji je nudil domači logaški zdravnik, ki je ukazal prevoz starice v ljubljansko bolnišnico. Po-kliean je bil reševalni avto iz Ljubljane, toda ko so reševalci dospeli v Logatec, je starica v silnih mukah že podlegla ope-klanam.

Slovenski župan v Ameriki

Ameriški slovenski listi poročajo: V Ely, Minnesota, so bili pri občinskih volitvah iz-voljeni vsi slovenski kandidati, in sicer: Stefan Banovec za župana, Fr. Schweiger, Martin J. Skala in John Slobod-nik. — V mestni zbornici v Ely, Minnesota, imajo sedem odbornikov, in izmed teh jih je sedaj pet Slovencev.

Koledar

Sreda, 16. januarja: Marcel, papež; Berard in tovariši, mučenci.

Novi grobovi

† V Ljubljani je včeraj zjutraj mirno v Gospodu zaspal g. Ivan Govše, ščetaški moj-ster. Pogreb bo iz mrtvašnice splošne bolniš-nice danes ob 4 popoldne. Naj mu sveti večna luč. Zalujočim svojem naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Iz odvetniške službe. Ivan Erhatič, odvetnik v Celju, se je odpovedal izvrševanju advokature in je bil na lastno prošnjo izbrisan iz imenika odvet-nikov. Za prevzemnika pisarne je bil imenovan dr. Ivan Stanonik, odvetnik v Celju.

Slovenec na argentinskem sejmu

Zadnja številka »Duhovnega življenja« v Buenos Airesu prinaša tole zanimivo kramljanje o argentinskem sejmu.

»Feria franca«, »feria libera«, trg (na tržnji dan), sejm, je prastara ustanova, ki so nam jo že pred več kot 2000 leti opisali latinski klasiki. Že v starem Rimu so namreč menjavali na feriji živila in oblačila za denarje in cisterce.

V Argentini, tako mladi deželi, je tudi ta ustanova precej nova. Dobili smo jo za časa svetovne vojne. Kateri so mogli, so takrat tudi v Argentini malo poverili s cenami nekaterih nepogrešljivih življenjskih potrebščin.

Iz te ljudske nadloge se je rodila »feria franca« — svobodni trg. Vsak si danes lahko na svobodnem trgu nabavi vse: meso, kruh, zelenjavo.

Zove se svobodni trg radi tega, ker je na feriji dovoljeno prodajati vsakemu, ne da bi ga kdo vprašal, ali ima trgovino, ali je plačal obrtni davek itd.

Ferija je na ulicah ali trgih samo od 8—12 dopoldne, opoldne morajo vsi prodajalci svoje stojnice izprazniti in ne prodano blago odpeljati. S tem dejstvom računajo mnogi kupovalci — spekulanti. Vročega poletnega dne se mnogi prodajalec mesa ali rib upravičeno boji, da bi se mu moglo pokvariti, zato po 11 prodaja za bagatelo.

Najljubša mi je ferija koncem poletja, ko pridejo na trg elive in breskve. Cele vozove jih pripeljejo z deltskih otokov, iz mesteca Tigre. Ti sadeži — seveda ne izbrano blago, ali za široke plasti ljudstva še vedno slaščica — se prodajajo po 100 komadov, breskev ali sliv, po 15, 20 in 25 cts.

Je pa bila ferija v svojih prvih letih dosti cenejša kot danes. Spominjam se, da sem kupoval celo manjvredne hruške in jabolka po 40—50 cts. za 100 komadov, ki surove res niso bile najokusnejše, ali kuhane so izborno teknille. Ob takih prilikah sem si najel »changadore«-ja, ki mi je za malenkost, 20—30 cts. vlekel domov celo vrečo sadja in zelenjave.

Na feriji se je namreč izoblikoval poseben stan »changadores« (postrežniki). So to navadno fantje po 15—20 let, ki se z vrečo na ramenih, ponujajo kupcem, da jim v vreči poneso domov sadje in zelenjavo ali česarkoli so že nakupili. Njih zaslužek ni zavidljiv, rame dosti trpijo pod pezo, po kakšna dva pesa si pa vendarle vsak tržni dan prisluži.

Še drug interesanten tip najdete na argentinski feriji. »Bucador de verdura« — iskalec zelenjave. Zelenjava daje namreč ogromno odpadkov, ker so mnogi deli zelenjave za ljudi neužitni. Opoldne, ko so zelenjadarji preostalo zelenjavo nabasali na voz, kakor iz zemlje zrastejo iskalec

odpadkov in polnijo svoje vreče. S temi odpadki hranijo kunce, perutnino, ali pa v sili tudi sebe in svoje družine.

Da na feriji ne manjka beračev, je samo ob sebi umljivo. Dobri psihologi so, pa vedo, da na feriji gre vsakdo s par pesi v žepu, ter da bi mogla odpasti kaka petica ali desetica. Pa tudi prodajalci niso docela zakrknjeni napram beračem: navadno radi dajo beraču po kakšen kosček sira, mesa ali kruha, kar radi potrjujejo tudi marsikateri brezposelni Slovenci. Samo, ko bi policisti ne bili tako natančni.

Da tudi žeparji vihtijo na feriji svoje mogočno žezlo, kdo bi jim zameril. Nikjer ni večjega drenja in prerivanja s komolci in nikjer večje prilike za uspeh.

Seveda prodajalci na feriji tudi govorijo, če le morejo, kar je dobro, ta naše gospodinjice vedo. Nedavno sem kupil na feriji kile »škrih« rebere. En peso kila. Kar malo precena so se mi zdeli. Ogledam si malo natančneje tehnično ter opazim, da se skriva na mostičku pod krožnikom, ki je danj polagal prodajalec mesc, utež stotih gramov. In vse ženske, ki so stale okrog in kupovale, niso ničesar opazile. Nisem se hotel prerekati niti prodajalca javiti tržnemu nadzorniku, samo zahteval sem pošteno težo za pošten denar. Ni priporočljivo preveč se prekljati s takšnim Kalabrežom, ker za 100 gramov se res ne izplača, da bi ti porinil morda nož v trebuh.

Ko na feriji občudujem ogromne sladovnice živil, posebno mesa, mi prihaja na um članek, ki sem ga čital pred par tedni v »Slovenec«, ki obravnava cene govejega mesa v Ljubljani. Članek piše med drugim, da se srednjevelika ljubljanska družina (4—5 oseb) opoldne zadovolji s četrti kg govedine in nekaj kostmi. Joj mene, to bi strmele ljubljanske gospodinjice, ako bi prišle na argentinsko ferijo, pa videle, koliko mesa kupujejo argentinske gospodinjice za »srednjeveliko« družino. Kuhane govedine Argentinci navadno niti ne jedo, jo rabijo samo za juho, izkuhamo meso pa se kredecira psom in mačkam.

Ali bi se čudile naše gospodinjice, če bi zagledale na otroški mizici ogromen kos pečenke z nekaj krompirčki, kar naj predstavlja vse kosilo za devetletno deklico, kadar ji hočejo dati kako spremembo. Da more kolikor toliko prebaviti te ogromne množine mesa, potrebuje že otrok kakšnih deset ali 15 čašic čaja mate. Meso v takih množinah, ni primerna človeška hrana. Dosti otrok poznam, ki so hranjeni z obilnim in dobrim mesom, pa izgledajo čuda slabotni, slabokrvni in bolehní. Ali to je, da je meso v Argentini prav za prav še najcenejša hrana, daleč kje na kampu skoro zastojni, in da posebno na deželi druge kakor mesne hrane dostikrat sploh ni mogoče dobiti.

Slike z glasovanja v Posaarju

Bolnike vozijo na glasovališča med dežjem in snegom

Naval na posaarskih voličih

Menihi sv. Bernarda rešujejo popotnike

trebna. Prav pred kratkim je snežni plaz zasul štiri švicarske smučarje. Četrtega so šli iskat menihi s svojimi psi, kakor nam kaže podoba. Res so ga rešili živega, a je revež kmalu potem izdihnil

Menihi sv. Bernarda na sedlu sv. Gottharda imajo svoje zavetišče. V prejšnjih časih je njihovo človekoljubno delo seveda bilo še večje važnosti kakor je danes. Takrat so utrjeni popotniki, ki so peš gazili smeg čez Alpe, večkrat onemogli v snegu in se ponesrečili. Take siromake so reševali s svojimi slovitimi bernardinskimi psi šentgotthardski menihi in jim dajali zavetišče. V času železnicega, avtobusnega in zračnega prometa pa bi človek mislil, da se take nesreče ne dogajajo več in da so menihi s svojim zavetiščem postali odveč. Vendar se nesreče še vedno dogajajo. Pomoč menihov je še vedno potrebna. Trije so se sami rešili, kmalu potem izdihnil

Vojvoda in vojvodinja Kentska sta se pripeljala v Monakovo

Roman za stare in mlade

Pikica in Tonček

»In zdaj skoči na tla!« je prosila. Dudek pa se je namesto tega zvil v klopčič in nameraval na pisalni mizi zadremati. »Skoči dol!« je Pikica grozeče mrmrala in, do kraja vdana v svojo usodo, zaprla oči. Dudek je napel žličasta ušesa, na skok pa niti v sanjah ni mislil. Pikica je spet odprla oči. Strah, ki ga je med tem prestala, je bil zaenkrat torej odveč. Razsrdila se je, udarila Dudeka po glavi in tedaj se je zgodilo: Dudek je skočil na tla, Pikica zakričala na ves glas in se prijetla za usta. »Ali je zob zunaj?« je vprašala, ko je najhujša groza mimo šla. Dudek pa tega ni vedel. Pikica je segla s prstom v usta, se potipala za čeljusti in razočarana dejala: »Še vedno ga imam. Nit je predolga, ljubček moj.«

Splezala je z Dudekom v naročju na podnožnik, ki je stal pred pisalno mizico, in položila Dudeka na pisalni podstavec.

»Če še to ne pomaga,« je zamrmrala, »se pustim kloroformirati.«

Znova je udarila Dudeka, Dudek se je prestrašil, planil na tla, z njim pa tudi pisalni podstavec. Pikica se je strumno vzravnila kakor sveča.

»Av!« je zakričala. Iz ust se ji je ulila kri. Dudek je pobegnil nazaj v košaro. Bil je vesel, da ni več privezan. Pikica si je obrisala tri debele solze z lice.

»Dudek, Dudek,« je zatarnala in začela iskati robec. Ko ga je slednjič dobila, ga je potlačila v usta in ugriznila vanj.

Sukančeva nit je visela čez rob košare. Majhen, bel zob je ležal sredi sobe. Pikica je osvobodila Dudeka od sukanca in zaplesala po sobi. Potem je na vso sapo stekla k gospodični Blaginji.

»Zob je zunaj! Zob je zunaj!«

Gospodična Blaginja je hitro skrila bel papir, v desnici pa je držala avinčnik. »Tako?« je vprašala. To je bilo vse.

»Kaj pa je z vami?« jo je vprašala Pikica. »Tako smešni ste zadnje čase, ali ne opazite tega? Meni se zdi, da mi nekaj prikrivate.« Postavila se je pred njo in naskrivaj škilila v konček papirja, ki je gospodični Blaginji molil iz rok. Potem pa je dejala s takšnim glasom, kakor da je njen stari oče:

»Povejte mi, kaj vam leži na srcu?«

Gospodična Blaginje pa ni prav nič mikalo, da bi se spovedala. Kakor da je preslišala Pikičino vprašanje, je dejala:

»Kdaj ima Berta prav za prav prost dan?«

»Jutri,« je povedala Pikica. »Zakaj pa hočete vedeti?«

»Kar tako!« se je gospodična Blaginja izognila odgovoru.

»Kar tako!« je navdušeno zaklicala Pikica.

»Takšne odgovore imam rada.« Pa je le še kar na-

prej silila v gospodično Blaginjo, da bi ji razkrila, kaj jo teži. Pa ni bilo mogoče iztisniti iz nje najmanjše reči, kakor da je vsaka beseda, ki jo izreče, vredna cekina.

V Pikičini glavi se je nekaj posvetilo. Kakor da se ji je spotaknilo, je omahnila gospodični Blaginji v naročje. In se je tedaj papir za trenutek razgrnil pred njenimi očmi. Na njem so bili sami štirikoti, narisani s svinčnikom. V prvem štirikotu je stalo napisano »Spalnica«, v drugem »Jedilnica«, v tretjem »Delovna soba«. Drugih napisov pa ni mogla več prečitati. Koščne roke gospodične Blaginje so papir hitro spet skrile.

Pikica ni vedela, kaj naj bi vse to pomenilo. Odločila se je, da svoje odkritje zaupa zvečer Tončku, morda bo on te čudne reči bolj razumel.

*

Dve uri nato je Pikica ležala v svoji postelji. Gospodična Blaginja je sedela poleg nje in ji čitala pravljico o Prusku in njegovih ženi.

»Ta dva pujska sta pa čisto podobna dvojčkom,« je zamodrovala Pikica. »Imela sem čisto prav danes opoldne. Če bi bila jaz dvojčica in bi se druga dvojčica imenovala Karlinca, bi v telovadni uri vsako tekmovalno dirko dobili!«

Potem so prišli v sobo starši. Mama je imela na sebi lepo svileno večerno obleko in zlate čevlje, oče pa frak in cilindar. Poljubila sta hčerko na čelo in gospa Slana je dejala:

»Dobro spančjak, srček!«

»Bom,« je obljubila Pikica.

Oče je sedel na rob postelje, žena pa mu je začela prigravljati:

»Pojdi, pojdi, generalni konzul ljubi točnost.«

Pikica je pokimala očetu in mu požugala s prstom:

»Ravnatelj, le glej, da ne boš delal kakšnih neumnosti!«

Komaj so starši odšli, je Pikica skočila s postelje in zaklicala:

»Zdaj pa na delo!«

Gospodična Blaginja je stekla v svojo sobo in vzela iz priročnega predalčnika staro raztrgano oblečko. Izročila jo je Pikici. Sama pa se je ogrnila v plašč, ki je bil ves pokrit s pisanimi krpami.

»Si že oblečena?« je vprašala Pikico.

»Sem!« je zadovoljno vzkliknila Pikica, kakor da si je nadela kraljevsko oblačilo. Pa je bila v svoji raztrgani obleki videti tako bedna, da bi se morala kamnu zasmiliti. »Naglavne rute še nimate,« je opozorila gospodično Blaginjo.

»Le kam sem jo snoči položila?« je zaskrbel gospodično Blaginjo. Pa je tudi to slednjič našla in si jo privezala pod brado. Potem si je nataknila na nos še modre naočnike in privlekla izpod blazinjaka ročno torbo. Tako preoblečeni sta se po prstih splazili iz hiše.

(Nadaljevanje sledi.)

Hauptmann pred sodniki

V sredo je bil pred poroto v Flamingtonu, ki sodi Hauptmanna, zaslišan tudi 87-letni starček Matej Hochmuth iz Hopewella. Ta je izpovedal, da je tisto jutro, ko je bil ugrabljen Lindberghov otrok, videl v avtomobilu Hauptmanna blizu Lindberghove hiše. Na vozu je opazil nekaj lestvi podobnega. Ko je Hochmuth odhajal iz dvorane, je prišel mimo Hauptmanna, mu je položil roko na rame in dejal: »To je tisti mož! To je na sodišče silno vplivalo.

Nato je bil zaslišan šofer John Perrone, ki je povedal, da mu je Hauptmann 12. marca v Bronxu dal en dolar in ga prosil, naj izroči pismo Lindberghovemu zaupniku dr. Condoru. Perrone je pogledal Hauptmanna in zaklical: »To je tisti mož! Hauptmann pa je skočil po koncu in zakričal: »Vi ste lažnik! Kako se more šofer čez dve leti spominjati na me? Najbrže je znorel! Morda me zamenjava s kom drugim.«

Pregovori

Ruski pregovor: »Resnico hvalijo, laž pa vabijo v goste.«

Finski pregovor: »Ko se manjša dan, se večja senca; ko se bliža grob, raste spomini na zibelko.«

Turška pregovora: »Tepeni konji radi breajo. — Če se trčita dva vrča, se bo eden ubil. Kateri, to ve le Bog!«

Kitajski pregovori: »Zabi v vodnjaku ne moreš opisati oceana. — Ženske nesrečo lažje prenašajo kakor pa bogastvo. — Ogenj preskuša zlato, slato pa ljudi.«

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

DRAMA — Začetek ob 20

Sreda, 16. januarja: *Waterloo*, Red Sreda.
Četrtek, 17. januarja: *Zaljubljeni ostali*, Red Četrtek.
Petek, 18. januarja: *Zaprto*.
Sobota, 19. januarja: *Siromakovo jagnje*, Red A. — Premiera.

OPERA — Začetek ob 20

Sreda, 16. januarja: *Hoffmannove pripovedke*, Red C.
Četrtek, 17. januarja: *Carmen*, Red A.
Petek, 18. januarja: *Zaprto*.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 16. januarja: *Zaprto*.
Četrtek, 17. januarja ob 20: *Izgubljeni valček*, Red A.
Petek, 18. januarja: *Zaprto*.
Sobota, 19. januarja ob 20: *Od zore do mraka*, Krstna predstava.

Naznanila

Ljubljana

1. Euharistični kongres v besedi in sliki je naslov sklopičnemu predavanju, ki ga bo imel jutri ob 8 v okviru prosvetnih večerov Slovenskega mladinskega doma na Kodeljevem g. Vinko Zor. Vstop prost.

1. *Levstikov večer na Trnovskem odru*. Drevi ob osmih priredi agilar Trnovski oder v Karlovi 14 svoj drugi dramsko-prosvetni večer, ki bo posvečen življenju in delu velikega pisatelja, pesnika in kulturnega delavca, Franceta Levstika. Program obsega poleg recitacij nekaterih njegovih pesniških in pripovednih del tudi izbrani govor o pomembnosti Levstikove osebnosti za naše literarno, kulturno in politično življenje. Vstopnine ni.

1. Klub trgovskih akademikov v Ljubljani priredi drevi ob 20 predavanje v veliki dvorani trgovske akademije na Bleiweisovi cesti. Govoril bo g. dr. Bajič o narodnosocialističnem pravu.

1. Podružnica Sadržarskega in vrtnarskega društva v Ljubljani, drevi ob 7 predava v dvorani mineraloškega inštituta profesor Viktor Fabian o zatiranju škodljivcev na zelenjavi in na evveljih. Vstopnine ni.

1. XLV. občni zbor društva *Pravnik* bo v ponedeljek, 28. t. m. ob 18 v Justični palači v Ljubljani, dvorana št. 79, s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev in nagovor predsednika; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo revizorja in absolutorij; 4. volitve; 5. Slučajnosti. — Odbor.

1. Zdrženje jugoslovanskih inženjerov in arhitektov, sekcija Ljubljana vabi k predavanju, ki bo v sredo, 16. januarja ob 20 v društvenem lokalnu na Kongresnem trgu 1, II. nadstropje. Predaval bo univ. prof. g. dr. ing. M. Kasal o *»Vplivu plastičnosti betona na statični račun železobetonskih konstrukcij«*. Vabljeni so člani in vsi, ki se zanimajo.

1. Predavanje o *Himalaji*, ki bi se imelo vršiti prvotno 14. decembra 1934 pod okriljem TK Skale v Unionu in ki je bilo radi prevelike zaposlenosti predavatelja g. Hansa Ertla odpovedano, se bo vršilo v torek, 5. februarja t. l. TK Skala opozarja že sedaj na veliko aktualnost tega predavanja, saj je g. Hans Ertl moral takrat predavanje odpovedati pri nas samo radi tega, ker mu radi predavateljske turnee po Švici in Nemčiji ni bilo mogoče priti v Jugoslavijo.

1. Komorni koncert Prškega kvarteta. Znani pri ljubljaniški komorni kvartet (tudi Zikovi kvartet) bo koncertiral v petek v filharmonični dvorani in bo izvajal tri godalne kvartete mojstrov Dvoržaka, Janáčka in Regerja. Koncert bo otvoril Dvoržakov godalni kvartet op. 106, ki spada med poslednja dela slavnega mojstra. Značaj tega godalnega kvarteta je jasen, svetel, vesel, kar nam dokazuje že prvi glavni temi v obeh violinah. Prški kvartet, ki je vedno deloval sloves odličnega komornega združenja, bo to delo podal brez dvoma v najvišji tvorbi. Zatem se bosta izvajala godalna kvarteta Janáčka in Regerja. Koncert bo v petek ob 20 v filharmonični dvorani.

1. Kino Kodeljevo. Drevi ob 8 *Solnčni žarek* (Gustav Fröhlich, Annabella) in pet dopolnilnih filmov. Znižane cene.

1. Nočno lekarniško službo imajo lekarnar: dr. Kmet, Tršova cesta 41; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Maribor

1. Občni zbor SSK Maratona bo 21. januarja ob 20 v bufetu dvorane v Zadržni gospodarski banki. Udeležba za članstvo obvezna!

1. Janko Mlakar predava. V dvorani kina Apolo bo drevi ob 20 zanimivo predavanje. Nadpripravljenosti predavatelja v Mariboru, znani humorist in alpinist g. prof. Janko Mlakar iz Ljubljane bo govoril o *»Beli smrti«*. V svojem predavanju bo združil vse doslej še neznane in neobjavljene doživljanje na svojih številnih samotnih poteh v gorah. Predavanje spremljajo sklopične slike.

1. m. Ženski krožek društva *»Nanos«* priredi nočjo ob 20 v društvenih prostorih poljudno predavanje o Cankarju in njegovi materi.

Celje

1. Apologetični odsek DKM ima drevi sestanek. Na sredo je predavanje: Dekle in knjiga.

1. Sklopično predavanje o zgodovini euharističnih kongresov. V ponedeljek, 21. t. m., bo v okviru prosvetnih večerov Ljudske čitalnice sklopično predavanje o zgodovini euharističnih kongresov. Predaval bo g. Vinko Zor iz Ljubljane.

1. Gostovanje ljubljanske drame. Ljubljanska drama bo zopet gostovala v celjskem mestnem gledališču v torek, 22. januarja, ob 7 zvečer s Krležovo dramo *»Gospoda Glembajevi«*.

Tekma okrog sveta 48

»My dear Sir, povedati vam ne morem ničesar drugega kot to, da ste v hudi zmoti. Detektivka nisem, listin za družbo, ki ste jo imenovali, nimam nobenih, tudi za nobeno drugo ne, in vas moram prosiiti, da me takoj izpušite.«

»Well, vidim, da se delate nedolžno in da ste izbrali pot zatajevanja. Dobro znate igrati komedijo. A mene ne boste premotili. Mister Gordon mi je povedal, da ste detektivka, in on je imel manj razlogov trditi nekaj neresničnega, kot jih imate vi, da oporekate resnico. Za silo moremo pogrešati vaše papirje, dasi tudi bi jih bili prav radi malo pregledali, in vi bi si bili mogli za služiti z izročitvijo tisoč funtov. Docela nam zadoštuje to, da to trindvajsetega ne pridejo v British & Oriental. In za to bomo skrbeli. Za vašo osebo se vam ni treba nič bati. Ničesar žalega vam ne bomo storili. Kakor mi je hudo, sem pa primoran, zadržati vas dotlej na mestu, odkoder ne boste mogli pobegniti.«

Ethel je planila prestrašena pokonci.

»Le poskusite!« je ogorčeno vzkliknila. »Ne bom niti govorila, kako ste me razžalili še s tem, da ste mi prisodili nezvestoto do gospodarjev, o katerih ste mislili, da so moji, zakaj za to žalitev, vidim, da nimate nobenega čuta. Zahtevam pa, da mi nemudoma vrnete mojo osebno prostost; jaz moram namreč po najkrajši poti v San Francisco in od tam v London nazaj. To vas sicer prav nič ne briga, vendar pa vam moram povedati, da sem članikarka in da sem enako kakor mister Gordon in mister Clark na potovanju okrog sveta.«

Ah Mah Cang se je kratko in porogljivo zasmejal.

»To ste si dobro izmislili. Toda za detektivko

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglesi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglaš se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pletina vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

SETA
vložki
za celo družino

Službe iščejo

Dekle
14 let stara, prosi mesta k otrokom v Ljubljani. — Naslov v upravi *»Slov.«* pod št. 518. (a)

Iščem službo
vajena kuhanja in vseh hišnih del. Katica Toplak, Gl. trg 18, Maribor. (a)

Službodobe

2 pletilca
vajena modernih pletilnih strojev za nogavice, takoj sprejemno. Želim predvsem mlajše, inteligentne, vojašine proste delavce, da jih izvežbamo za Cotton stroje. — Tovarna Josip Vidmar, Ljubljana, Pred škofijo 19.

Objave

Izjava
Podpisani izjavljam, da nisem plačnik računov kogarkoli, nastalih v zvezi s svojim imenom. — Andrej Sever, trgovec v Ljubljani. (o)

Kupimo

Otroški voziček
globok, dobro ohranjen — kupim. C. Perme, Rožna dolina IV. št. 5. (k)

Prodajalko

poslovodkinjo — za ljubljansko trgovino — sprejemno takoj. Samo prvovrstne moči, ki so vajene tudi engro trgovine, naj stavijo svoje ponudbe na tovarno dežnikov in nogavic Josip Vidmar, Ljubljana, Pred škofijo št. 19. (b)

Stanovanja

ISČEJO:
Prazno sobico
ponudite pod šifro *»Uradnik«* št. 536 upravi *»Sl.«*. (c)

ODDAJO:
Trisobno stanovanje
komfortno — oddam s 1. februarjem. Naslov v upravi *»Slovenca«* 485. č

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana. Krekov trg 10

Vlogo

Mestne hran. in Kmetске pos. ljubljanske prodam proti takojšnjemu plačilu o gotovini. Ponudbe upr. *»Slov.«* pod *»Denar«* št. 540. (d)

Kupim knjižico

Ljudske posojilnice do 10.000 Din. Ponudbe pod *»10.000«* na Aloma Company d. z o. z., Ljubljana, Aleksandrova 2-I. (d)

Objave

Izjava
Podpisani izjavljam, da nisem plačnik računov kogarkoli, nastalih v zvezi s svojim imenom. — Andrej Sever, trgovec v Ljubljani. (o)

Kupimo

Otroški voziček
globok, dobro ohranjen — kupim. C. Perme, Rožna dolina IV. št. 5. (k)

Seno

sladko in posladkano — kupim. Ponudbe franco vagon na Jos. Herlah, Laško. (k)

Drogeve za hmelj

tudi stare, kupim. Ponudbe na naslov: Oset Alojz, Zavodna 59, Celje. (k)

Srebrne krone

stare zlato in srebro kupuje **RAFINERIJA DRAGH KOVIN** — Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina. (f)

Auto-motor

Avto »Fiat« 509 a
ki troši zelo malo bencina, prodam ali zamenjam za dobro vino. — Vprašati v garaži Kapiteljska ul. 3, kjer se odda v najem tudi lepo skladišče in garaže. (f)

Ko je pozno popoldne vstopil Ah Mah Cang v svojo razkošno zasebno pisarno v moderni palači Anglo-Chinese Petroleum Co., je imel znamenljivo občutje, da je svojo družbo rešil katastrofe. Sredstva, ki jih je v ta namen uporabil, sicer niso bila povsem pravilna in bodo nemara imela kakšno neugodno posledico, za katero bo treba najti še kakšno rešitev, a kaj naj bi to pomenilo spričo ogromnega uspeha? Vsako sredstvo opravičuje uspeh in kdor je uspeha gotov, sme tudi nekaj tvegati. To je tudi storil in si nikakor ni prikrival, da bi prav to, kar mu bodo zdaj visoko šteli pri družbi kot genialno potezo, v primeru neuspeha bilo seveda velika neumnost.

Občutek zmage ga je zapeljal, da je nekaj storil, kar je bilo prav za prav zoper njegovo navado in tudi precej neupameto. Napisal je namreč pismo glavnemu ravnatelju British & Oriental Petroleum Supply Co., naj se nikar več ne trudi, zakaj Anglo-Chinese Co. je slučajno izvedela, da so neke listine, ki jih ravnatelj pričakuje, z donositeljico vred prešle v druge roke in da pred trindvajsetim gotovo ne bodo prišle na dan.

Ko je nato opravil še nekaj nujnih poslov, je veselo zaprl svoj pult in se odločil, da si privošči kot plačilo za trud eno ali celo dve pipici opija v kremi.

Ko je prišel naslednjega dne v pisarno in je pregledoval svojo obilno pošto, mu je pogled obstal na pismu družbe British & Oriental, in še preden ga je do kraja prečital, je otrpnil od besnosti. Pismo se je glasilo namreč takole:

»Motite se. Listine, katere po vsem videzu omenjate v Vašem prijaznem včerajšnjem dopisu, so že nekaj dni v naših rokah in smo jih tudi že v Nankingu predložili. Uspeh je bil ta, da nam je bil podeljen zaproseni monopol ter bo pogodbo dne trindvajsetega tega meseca podpisal ekscelencni gospod generalni guverner. Prvotno nameravani zaključek z Vašo družbo je s tem odstavljen z dnevnega reda.«

Nezavedno se je Ah Mah Cang prijel za glavo, v kateri so se mu misli skrotovile.

»Sveti Konfucij!« je zastokal.

XVII.

CILJSKI ZALIV

Noč se je spustila in v nji je vtonil ploski otok Ning Hai. Ta otok so poznali po nekaterih v vetrovih skuštranih palmah, ki so se odražale kakor silhuete na obzorju. Spadal je v vrsto Vu-Fing-Nau-otokov, ki plavajo kakor jata rac na plitvah vodah zaliva.

Javna sodna dražba

v konkurzu *»JUGOŠPORT«* se nadaljuje

od 15. jan. 1935 naprej dnevno od 9—12 in od 15 do 18. Prodaja se vrši v Ljubljani v trgovini na Miklošičevi cesti št. 34 v naslednjem vrstnem redu:

GRAMOFONSKÉ PLOŠČE — velika izbira;
ORJAŠKI GRAMOFONI na električni pogon z dinamičnim zvočnikom za koncertne in društvene dvorane, restavracije, kavarne itd. in nekaj manjših gramofonov;
ZVOČNIKI DINAMIČNI IN GRAMOFONSKI DELI;
RADIO-APARATI IN RADIO POTREBŠČINE;
TRGOVSKI INVENTAR, praktičen za vsako trgovino — se prodajajo tudi posamezni komadi.

Smuške obleke
dobre, modre in rjave, za dame in gospode po 345 Din — pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

VINA

Za težko delo Vam z dobrim vinom postreže **Centralna vinarna v Ljubljani.**

Gospodinske predmete iz bakra, medenine, alpaka, a uminija, pločevine, zlata, srebra itd.

Čistite temeljito n enostavno v bodoče le z

Servitor

Vata
Dobite v vsaki železniški ali špecerijski trgovini.

Sveže najtinejše norveško

ribje olje

iz lekarne dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam.

CITAJTE IN ŠIRITE

»SLOVENCA«

+ Zdrženje ščetarjev v Ljubljani naznanja žalostno vest, da je član, gospod

GOVŠE IVAN
ščetarski mojster

umrl dne 15. t. m. po kratki bolezni. Tovariša pokojnika spremimo na zadnji poti v sredo 16. t. m. ob 4 iz splošne bolnišnice. Ljubljana, dne 15. januarja 1935.

Zdrženje ščetarjev.

+ Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo tužno vest, da nas je za vedno zapustil naš iskreno ljubljani soproj, oče, brat, stric in svak, gospod

Govše Ivan
ščetarski mojster

dne 15. t. m. ob 2 zjutraj po kratki in mučni bolezni, previden s tolažili svete vere. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 16. januarja 1935 ob 4 popoldne iz mrtvašnice Splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 15. januarja 1935.

Globoko žalujući:
Jožefa, soproga, Ivan, Danica, otroka, mati, bratje in sestra.

smo glavnemu ravnatelju British & Oriental Petroleum Supply Co., naj se nikar več ne trudi, zakaj Anglo-Chinese Co. je slučajno izvedela, da so neke listine, ki jih ravnatelj pričakuje, z donositeljico vred prešle v druge roke in da pred trindvajsetim gotovo ne bodo prišle na dan.

Ko je nato opravil še nekaj nujnih poslov, je veselo zaprl svoj pult in se odločil, da si privošči kot plačilo za trud eno ali celo dve pipici opija v kremi.

Ko je prišel naslednjega dne v pisarno in je pregledoval svojo obilno pošto, mu je pogled obstal na pismu družbe British & Oriental, in še preden ga je do kraja prečital, je otrpnil od besnosti. Pismo se je glasilo namreč takole:

»Motite se. Listine, katere po vsem videzu omenjate v Vašem prijaznem včerajšnjem dopisu, so že nekaj dni v naših rokah in smo jih tudi že v Nankingu predložili. Uspeh je bil ta, da nam je bil podeljen zaproseni monopol ter bo pogodbo dne trindvajsetega tega meseca podpisal ekscelencni gospod generalni guverner. Prvotno nameravani zaključek z Vašo družbo je s tem odstavljen z dnevnega reda.«

Nezavedno se je Ah Mah Cang prijel za glavo, v kateri so se mu misli skrotovile.

»Sveti Konfucij!« je zastokal.

XVII.

CILJSKI ZALIV

Noč se je spustila in v nji je vtonil ploski otok Ning Hai. Ta otok so poznali po nekaterih v vetrovih skuštranih palmah, ki so se odražale kakor silhuete na obzorju. Spadal je v vrsto Vu-Fing-Nau-otokov, ki plavajo kakor jata rac na plitvah vodah zaliva.

Kupimo vagonске pošiljke:

la. strojno litino v komadnih, ki se dajo lahko razbiti, po 90 para za kg in

komerčno litino po 60 para za kg vse franko vagon Ljubljana

Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana

Plise za volane v različnih gubah

Specielni entel oblek, volan, šalov itd.

Ažuriranje — predtiskanje.

Deženje monogramov, zaves, perila.

Navaden fin entel vložkov in čipk. — Hitro, fino in poceni!

Malek & Mikeš, Ljubljana (poleg hotela Štrkelj)

Foto amaterji pozor

Nudimo Vam po najnižji ceni popolnoma nove krasne foto albume, foto oglične, navadne albume za razglednice ter spominske knjige.

Bogata zaloga Konkurenčne cene

Prodajalna H. Ničman

Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2

Pridobivajte novih naročnikov!